

De Barack Obama a Pablo Iglesias: Reinterpretació discursiva del subjecte

Alumne: Nil Vieson Barris

Data: 28 de maig de 2015

Grau: Ciències Polítiques i de la
Administració

Tutora: Gemma Ubasart González

Tribunal:

Presidenta: Maria Isabel Narváez
Mora.

Vocal: Gemma Ubasart González.

Secretari: Jordi Bonet Martí.

Índex

Introducció.....	4-5
Marc Teòric.....	6-10
La dificultat del Subjecte.....	9-10
Discursos de Barack Obama.....	11-23
ILLINOIS.....	11-18
Subjecte.....	11-14
Canvi.....	15-16
Nació.....	17-18
New Hampshire.....	19-23
Subjecte.....	19-20
Canvi.....	21
Nació.....	22-23
Discursos de Pablo Iglesias.....	24-31
Parlament Europeu.....	24-26
Subjecte.....	24
Canvi.....	25
Nació.....	26
Plaza del Sol.....	27-31
Subjecte	27-28
Canvi.....	29
Nació.....	30-31
Evolució.....	32-39
Conclusions.....	40-44

Bibliografia.....45-47

Annexos.....48-71

Introducció

En aquest treball, tinc la pretensió de fer un anàlisi comparatiu entre les diferents concepcions de Pablo Iglesias i Barack Obama sobre l'ús de tres conceptes diferents de 2 discursos de cadascun. Els conceptes a analitzar són els següents: canvi, país i ciutadania.

Els discursos que he triat per analitzar són els següents: Per una banda, els discursos de Pablo Iglesias al Parlament Europeu i el de la Porta del Sol durant la *Marcha del Cambio* del 31 de gener del 2015, i per altre banda, els discursos de Barack Obama a Illionois, el 27 de juliol de 2004 durant una convenció demòcrata i el discurs del cèlebre *Yes We Can* a New Hampshire, en el context de les eleccions presidencials de 2008. La clau de la comparació no es tan posar de manifest les diferències d'estil dels dos candidats, sinó establir una evolució en l'ús de la concepció de canvi, país i ciutadania al llarg del temps.

Llavors, la pregunta d'investigació és la següent: Quin és el sentit dels conceptes de canvi, país i ciutadania al llarg dels discursos? Es pot establir una possible *evolució* en l'ús d'aquests conceptes al llarg dels discursos a analitzar?

Segur que la pregunta que sorgeix immediatament, és qüestionar-se el perquè d'escollir dos discursos d'Obama i de Iglesias, i perquè vull examinar aquests tres conceptes en concret. He escollit aquests discursos determinats perquè crec que hi ha una similitud en les característiques argumentals i discursives d'Obama i Iglesias, sobretot en que presenten una forma comunicativa innovadora respecte el seu entorn: Obama és capaç de partir d'una institucionalitat molt ben establerta (el partit demòcrata ja esta molt ben establert als Estats Units) per fer un trencament en el discurs, en les eleccions de 2008. Per això d'Obama he escollit la trajectòria que comprèn el seu primer discurs notori (el de 2004) fins el de New Hampshire). Per altra banda, Iglesias es caracteritza per ser el líder d'una formació molt jove, que és capaç de trencar el relat hegemònic. I en tots els quatre discursos, les pautes es repeteixen: els tres conceptes del subjecte, país i canvi tenen una presència constant en els quatre discurs. Quina clau hi ha darrera d'ells?

Per contestar aquesta pregunta, haurem d'analitzar els discursos que he comentat, però també establir un marc teòric inicial per establir la metodologia emprada en la realització

d'aquest treball. Per tant, el primer apartat, el marc teòric, tractara sobre l'origen del concepte de *frame* en els anàlisis socio-linguistics d'Evrig Goffman, les diferents concepcions que estableix sobre el concepte de *frame*. Després, veurem que la metodologia del *frame* va ser aprofitada per George Lakoff per establir una concepció renovada del concepte.

També he incorporat en el marc teòric la teoria dels coneixements situats de Donna Haraway, per entendre que, tota font de coneixement parteix d'un locus de enunciació, i aquest locus de enunciació presenta una subjectivitat determinada que influirà en la producció del coneixement, i que Tot coneixement té sentit tant en quant és dotat d'un àmbit geogràfic o culturals determinats.

Després, introduïrem els discursos d'Obama i Iglesias, en el següent ordre: Illinois, New Hampshire, Parlament Europeu i Plaza del Sol. Primer establiré una introducció i context a cadascun dels discursos, i seguidament comentaré quina forma prenen els conceptes en els discursos.

En segon lloc, posaré de manifest un anàlisi dels quatre discursos, els posaré en relació, i faré alguna comparació entre ells. Crec que el més important d'aquesta part és entendre la «tendència» o «evolució» que han tingut els conceptes al llarg dels discursos.

Finalment, extrauré les conclusions del recorregut d'aquest treball.

Podeu consultar en qualsevol moment els discursos, que estan després de les conclusions, com a annexos.

Marc Teòric

Primer, cal posar de rellevància el marc teòric del anàlisi. He fet servir un anàlisi de *framework* per establir les diferents concepcions. Cal establir que m'he basat en la concepció que fa servir Goffman en el seu *Frame analysis : an essay on the organization of experience*, el qual estableix la primera concepció de que és realment un *frame*. Goffman estableix primer una distinció bàsica entre el *frame* natural i l'artificial, posant l'exemple d'un meteoròleg donant la previsió del temps, on el temps en si forma part del *frame* natural i la interpretació del meteoròleg conforma el *frame* artificial. Dintre de la concepció del *frame* artificial (o també anomenat interpretat o percebut) Goffman fa referència a l'existència de subjectes i de realitats o accions. Per exemple, en la frase “La *Beatrix Kiddo* se'n va a comprar crispetes a aquella botiga tan cara al costat de l'Hipercor”, trobem com a *frames*: *Beatrix Kiddo*¹ (és la *Beatrix Kiddo*, i no la *Viuda Negra*, nosaltres o ells, fem servir una primera referència per indicar el subjecte de l'acció), l'acció de comprar les crispetes i la definició del lloc on vol anar a comprar les crispetes.

Goffman també introdueix en el mateix llibre (*Frame analysis : an essay on the organization of experience* (concretament, els capítols 1. *Introduction*, 2. *Primary Framework*, 10. *Breaking Frame*) una altre definició de *frame* indispensable: el *frame* discursiu o polític, que es podria considerar l'antecedent del que exposa George Lakoff en el seu llibre *Don't think on an Elephant. Know Your Values and Frame the Debate, The essential guide for progressives*. Aquesta definició tracta sobre que el *frame* ha de ser necessàriament, una ruptura respecte les estructures discursives anteriors, o millor ben dit, establir un discurs amb un nou *frame*, capaç de trencar amb els *frames* discursius anteriors. Un bon exemple d'un fenomen d'aquestes característiques és els discursos de Margaret Thatcher i Ronald Reagan. Durant els anomenats *trenta gloriosos*², s'havia

1 *Beatrix Kiddo* és el nom del personatge que interpreta Uma Thurman a *Kill Bill Volumen I i II*, dirigides per Quentin Tarantino. Crec que es idoni utilitzar el seu nom com a *frame*, ja que el mateix personatge (un fet real) té 3 sobrenoms (*frames*) diferents: *the Bride* (la novia), *the Black Mamba* (la mamba negra) i *The Mommy* (la mama). D'una realitat palpable, s'han esdevingut tres realitats o punts de vista diferents.

2 També coneguda com l'edat d'or del capitalisme, va comprendre des de el final de la segona guerra mundial (1945) fins a la crisi del petroli (1973), on el països capitalistes es varen veure obligats a portar a terme polítiques socials per rivalitzar la influència de la Unió Soviètica.

establert arreu d'Europa la creença de que l'Estat del Benestar havia de cobrir moltes prestacions socials, entre elles, un sistema de beques molt consolidat per garantir que els estudiants es poguessin centrar en els seus estudis. Després de l'ascens al poder de Thatcher i Reagan, el neoliberalisme comença a agafar força, amb una dinàmica contrària al Estat del Benestar, però va ser necessari per aquesta nova ideologia trencar, i per tant, establir un nou frame per evitar que els seus ideals es pugessin rebatre en unes eleccions. De fet, després del seu ascens del poder, tots els partits que els van precedir en el món anglosaxó van tenir que seguir la mateixa doctrina (i posteriorment, la gran majoria dels partits primer a Amèrica Llatina i després, en el món occidental).

Finalment, hi ha una altre concepció del *frame* que hem de entrar amb consideració: el *frame* com a impossibilitat de no pensar amb el propi *frame*, és a dir, en un concepte o idea que quan és mencionat, és impossible no pensar-hi, no mencionar-lo o no estar condicionat per la seva articulació. George Lakoff considera aquesta última concepció en el seu llibre *Don't think on an Elephant, Know Your Values and Frame the Debate, The essential guide for progressives(Part I, Theory and Application, 1. Framing 101: How to Take Back Public Discourse)*, que va popularitzar la frase *No pienses en un elefante*, frase que provoca que la menció del terme *Elefant* ens faci pensar inevitablement en un elefant. Llavors, segons aquest concepte, l'establiment d'un nou frame passa per la inevitabilitat de la menció, fins l'extrem de que t'hagis de adaptar al frame establert per tal de poder aspirar a establir un discurs amb condicions. Per exemple, en el cas català, el *frame* del dret a decidir afecta a tots els partits, inclosos aquells que no aprofundeixen en la qüestió nacional, per poder aspirar a un mínim de representació.

També crec oportú establir el marc teòric d'una altre teoria que considero imprescindible per fer l'anàlisi dels discursos, que és la teoria dels *coneixements situats* de Donna Haraway que introdueix en el seu text *Simians, Cyborgs and Women: The Reinvention of Nature* en el qual, Haraway comença situant-se a una lògica postmarxista, estableix la distinció clàssica del proletari (el que no té la propietat dels medis de producció, i per tant, ven la seva força de treball)/burgès (el que té la propietat dels medis de producció, i per tant, compra força de treball). Però Haraway abandona aquesta lògica per la definició de «lo diferent», és a dir, la dona, homosexual, d'una ètnia no-blanca, de classe baixa, d'una religió diferent a la protestant.. Establint que hi ha un sistema de privilegis establert en la lògica del capitalisme. En aquest sentit, Haraway transcendeix la teoria marxista,

incorporant elements que no només tenen la seva base en la desigualtat econòmica o laboral, sinó que analitza també desigualtats socials i biològiques.

Haraway també escapa de les concepcions relativistes, ja que les assigna un valor nul per la seva ineficàcia de situar una realitat. El locus de enunciació relativista considera que no pot haver-hi cap mena de explicacions als fets (ja siguin explicacions generals o concretes), i per tant, escapa de qualsevol forma de producció del coneixement. Llavors, quin és el posicionament del que parteix Donna Haraway? Haraway exposa que l'objectivitat és una lacra, tant en quant els discursos hegemònics (del home blanc) es camuflen en la objectivitat, i es presenten com a coneixement general i científic, quan és inevitablement parcial. Haraway, conscient que el locus de enunciació és inseparable del discurs o de la producció del coneixement, el coneixement creat és inevitablement «contaminat» pel subjecte que el genera. Lluny de considerar aquest fet com una problemàtica, Haraway considera el fet de situar el locus de enunciació i rebre la influència de la subjectivitat com a forma de producció del coneixement. Això sí, parlem d'un coneixement que s'ha de situar, i d'un locus de enunciació que ha d'identificar el seu gènere, ètnia, ideologia, religió... per situar adequadament des de on es produeix el coneixement situat.

Segons aquesta concepció, si que és possible produir coneixement, però per entendre'l, hem de posar en context l'entorn que ha produït tal coneixement. En aquests sentit, Obama i Iglesias parteixen de entorns i contextos diferenciats, i de subjectivitats diferenciades, però que mostren en les seves concepcions de les paraules «nació», «ciutadania» i «canvi», una tendència que ha de ser entesa com un trencament lingüístic respecte els discursos anteriors.

La dificultat del Subjecte

També tenim que establir un mínim de marc teòric per els conceptes a analitzar, que són *Gente/People, País/Nation, Cambio/Something is Happening*. Veurem que en el text hi ha moltes referències diferents a l'hora de establir els conceptes en el text. Sobretot, m'agradaria establir un primer marc teòric per la primera categoria, les dos anteriors les posaré de manifest al llarg del anàlisi del discurs.

Aquest concepte és el concepció del subjecte al qual es fa referència al text, que pot ser *el pueblo, la ciudadanía, la gente, nosotros* (en el cas de Pablo Iglesias), *We, You, People* (en el cas de Barack Obama). La discussió sobre el subjecte és un tema de relativa modernitat en la discussió política i filosòfica. Sobretot em refereixo al *subjecte* com a grup de persones amb drets i deures, amb rellevància política i amb capacitat de insubmissió o revolta. El primer autor que ho considera així és Maquiavel, en el seus llibres *El Príncep i Els discursos de Tito Livio*. Sobretot cal considerar *El Príncep*, un llibre dedicat a Lorenzo de Medici, que es pot considerar com un manual de *com crear el teu Estat absolut particular, i com mantenir un bon govern*. En aquest sentit, Maquiavel entra a considerar a la població com una potència (idea que després recuperen Foucault en *Vigilar y castigar*, Nacimiento de la prisión i Negri, en *el Poder Constituyente*) que pot ser utilitzada per revoltar-se contra l'Estat (Negri perfecciona aquesta idea amb la noció d'establir un procés constituent posterior a la ruptura).

En aquest sentit, Raimundo Viejo Viñas en *Lenguaje y Sociedad, Substratagema.com*, paraules com societat civil, poble, multitud... és a dir, paraules que fan referència a la població (generalment demarcada per un territori estatal) són paraules en etern canvi i disputa política. Per exemple, en el cas del partit polític de *Ciutadans*, el partit s'apropia del concepte de ciutadania per establir la seva pròpia agenda política, que segurament no esta alienada amb el sentiment de gran part de la ciutadania espanyola. En aquest cas, un concepte *tenca* un ideari polític en un terme ampli. El subjecte que fan servir Obama i Iglesias també segueix aquest patrons? En l'anàlisi del discurs m'estendré més profundament.

L'altre concepte és el concepte de País/Nació, en el qual he englobat les concepcions continentals, les estatals i les nacionals. Crec que només cal comentar que les referències a aquest concepte passen per diverses terminologies, com pot ser: Europa, Amèrica, Espanya, New Hampshire... En funció del discurs que he analitzat. Només remarcar que per facilitar la comparació, només tindrà rellevància la concepció de que aquestes terminologies fan referència a un sentiment de pertinença o d'agregació, de connexió entre un grup de persones. Més endavant concreto amb el context discursiu.

Finalment, el concepte de canvi té més sentit d'analitzar només en el context discursiu, ja que només podem saber que un canvi és un procés pel qual A, passa a ser B, però amb la absència del context, no sabem a quina conjuntura fa referència aquest canvi: És un canvi electoral? Social? Econòmic? I quina és la naturalesa de aquests canvis? Només ho podem saber contextualitzant les concepcions en els discursos.

ILLINOIS

Barack Obama es presenta com a Senador per l'estat d'Illinois, durant les presidencials de 2004 que varen enfrontar George W. Bush i John Kerry. El que va ser més innovador d'aquest discurs és que Obama es presenta, incorpora des d'on pronuncia el discurs, exposant la seva vida familiar i personal abans de presentar el propi discurs. No obstant això, veurem que després, en el discurs, la seva subjectivitat no transcendeix, ja que la visió que exposa és d'una Amèrica màgica, sense problemes ni desigualtats socials.

També es un discurs que encara no aprofundeix molt els tres conceptes d'anàlisi, no trenca cap *frame*, però per això mateix és rellevant, ja que ens permetrà veure el verdader impacte que va suposar el discurs de 2008, el de New Hampshire.

Anàlisi del discurs: Subjecte

La demarcació del subjecte és la qüestió que pot limitar més un *frame* discursiu. En l'explicació de l'història per part de Karl Marx³, on hi havia una lluita de classes entre proletaris i burgesos; en les reivindicacions per part de Martin Luther King⁴, reclamant el somni d'una Amèrica on blancs i negres eren iguals; en els anhels de la teoria feminista, on s'explica que els homes tenen més sou i més presència en les institucions perquè històricament a la dona no l'hi ha sigut permesa l'educació i el treball fora de casa⁵... En tots aquests discursos i explicacions de com és el món, hi ha demarcat un subjecte,

3 En el *Manifest Comunista* de 1848, Marx estableix per primera vegada la divisió entre proletaris i burgesos.

4 El discurs *I have a dream* de Martin Luther King és un gran exemple d'establir la subjectivitat de la ètnia negra.

5 Donna J. Haraway, en el mateix llibre de *ciencia cyborgs y mujeres*, estableix una revisió de la teoria de la plusvalia marxista, considerant també el paper de la dona en la preparació de l'obrer perquè pugui produir a la fàbrica. A més a més de la plusvàlua considerada per Marx segons la qual l'empresari explota l'obrer perquè es queda el seu salari, el treball domèstic de la dona no entra ni en consideració per la seva *improductivitat*.

generalment com a part d'una dicotomia (com pot ser l'obrer/empresari). I aquesta dicotomia sol presentar una injustícia social, fet pel qual, moviments socials i ideologies entraran a defensar al subjecte de la dicotomia que sigui més desafavorit. Més o menys, entre el segle XIX i finals del segle passat, tenien sentit els discursos basats en desigualtats de classe, de gènere o ètniques. Des de la caiguda del Mur de Berlín fins l'actualitat, els partits han de passar el filtre del sistema liberal, i una de les bases de la construcció discursiva en el sí de les democràcies lliberals és el concepte de ciutadania. Un concepte ampli, en el qual la majoria de la societat es pot sentir identificat, però no presenta en si mateix diversitats, singularitats, majories o minories.

En aquell moment, els partits polítics varen començar a dividir el *Nosaltres*, referit a ells mateixos (Nosaltres, el nostre partit..) i el *Vosaltres*, l'electorat (els nostres vots, el nostre suport). La objectivació del discurs era evident, de mentre, la sobirania i l'Estat del Benestar era desarticulat en aras de la llibertat negativa⁶ de Isaiah Berlin. Avui però, aquesta dinàmica s'ha trobat amb una resistència. Aquesta és la referència el subjecte dels discursos d'Obama i Iglesias.

En el discurs que Obama pronuncia a Illinoís el 2004, podem començar a observar una tímida aproximació a un canvi en la menció cap a la ciutadania, però suficientment rellevant com per considerar aquest discurs pertinent per aquest anàlisi. El primer element a tenir present és els agraïments que fa Obama al auditori, en forma de *Thank You*, que fa una referència explícita a *vosaltres*, marcant el que sembla una certa distància amb el públic. Després es comença a fer referència a un subjecte que transcendeix a nivell de partits, invitant a la població americana, ja siguin demòcrates, republicans o independents (punt a tenir en compte: aquesta menció depèn completament de la identificació partidista i deixa de banda certes identificacions ideològiques, ja que a nivell institucional el sistema de partits depèn completament de que es pot aconseguir representació sempre i quan hi hagi un respecte als principis del liberalisme) i finalment, tenca amb una menció a grups socials bastant desafavorits, com les víctimes d'explotació laboral o del sistema sanitari d'Estats Units. Ja cap al final del discurs, hi ha dos últimes interpel·lacions cap a la

6 En *dos conceptos de libertad*, Isaiah Berlin estableix el concepte de *llibertat negativa*, en referència a la llibertat lliberal. Es considera que un individu és lliure tan en quant no té interferències en la realització de la seva vida.

ciutadania: Per una banda, Obama fa menció d'un jove que es vol allistar a l'exercit d'Estats Units, fent referència als *voluntaris* que van a lluitar pel seu país a Iraq, i per altre, fa referència a un seguit de singularitats, un seguit de vides desfavorides que esdevenen el blanc perfecte pel discurs d'Obama: un noi de Chicago que no sap llegir, un home que no pot permetre's els medicaments que necessita per viure... i després, Obama nega la diversitat d'Amèrica, considerant que no hi ha Ameriques lliberals, conservadores, llatines, negres, blanques o asiàtiques, només existeixen els Estats Units d'Amèrica.

Com a referència directe de subjecte, trobar des de el principi del discurs d'Illionois el *You*:

*Thank **you** so much. Thank **you**.*

*Thank **you**. Thank **you** so much. Thank **you** so much.(...)(I)*

Després, també trobem un *We*, un subjecte conjunt que esta supeditat a l'admiració la nació i potencial d'Amèrica:

*Tonight, **we** gather to affirm the greatness of **our** nation not because of the height of **our** skyscrapers, or the power of **our** military, or the size of **our** economy; **our** pride is based on a very simple premise, summed up in a declaration made over two hundred years ago: "**We** hold these truths to be self-evident, that all **men** are created equal...*

*... that they are endowed by **their** Creator with certain inalienable rights, that among these are life, liberty and the pursuit of happiness."*

(...)

*... a faith in simple dreams, an insistence on small miracles; that **we** can tuck in **our children** at night and know that **they** are fed and clothed and safe from harm; that **we** can say what **we** think, write what **we** think, without hearing a sudden knock on the door; that **we** can have an idea and start our own business without paying a bribe; that **we** can*

participate in the political process without fear of retribution; and that our votes will be counted -- or at least, most of the time.

Obama també fa referències a els seus conciutadans, als membres del seu partit, als republicans, i les candidatures independents on exposa una separació entre *I/You/We*:

*And fellow **Americans, Democrats, Republicans, independents**, I say to **you**, tonight, **we have more work to do...***

Després, Obama fa referència a certs grups socials concrets, amb la menció de que, tot i que la solució dels problemes de la majoria de la gent no passa pel govern, Obama procura donar importància en que una certa part de govern és necessària per procurar pel benestar de la ciutadania:

*Go into the **collar counties around Chicago**, and **people will tell you**: They don't want their tax money wasted by a welfare agency or by the Pentagon.*

*Go into any **inner-city neighbourhood**, and **folks will tell you** that government alone can't teach kids to learn.*

(...)

***People don't expect -- people don't expect government to solve all their problems.** But they sense, deep in their bones, that with just a slight change in priorities, we can make sure that every child in America has a decent shot at life and that the doors of opportunity remain open to all. They know we can do better. And they want that choice.*

Finalment, Obama fa servir la diversitat en els reservistes de la guerra d'Irak, i de fet, posa cara, noms i cognoms a un d'ells, amb l'objectiu de mostrar empatia cap als soldats que serveixen als Estats Units, però una desacordança respecte la manera en que s'esta fent la guerra i com s'estan tractant els soldats.

*You know, a while back, I met a young man named **Seamus** (ph) in a VFW hall in East Moline, Illinois. **He was a good-looking kid, 6'2", 6'3", clear eyed, with an easy smile. He told me he'd joined the Marines and was heading to Iraq the following week.***

(...)

*But then I asked myself: **Are we serving Seamus (ph) as well as he's serving us?***

I thought of the 900 men and women, sons and daughters, husbands and wives, friends and neighbors who won't be returning to their own hometowns. I thought of the families I had met who were struggling to get by without a loved one's full income or whose loved ones had returned with a limb missing or nerves shattered, but still lacked long-term health benefits because they were Reservists.

Anàlisi del discurs: Change

A pesar de que el concepte de canvi és directament mencionat amb més rellevància en els altres discursos, crec que podem trobar una primera tendència en que Obama apunta a un canvi en la política dels Estats Units d'Amèrica.

*(...) **But they sense, deep in their bones, that with just a slight change in priorities** (...)*

Primer Obama senyala que un estil de vida (sobretot referint-se a la mitificació del *American Dream*) s'ha perdut, i que s'ha provocat molta precarietat en base de la deslocalització d'empreses, famílies que no poden permetre's costejar-se el sistema sanitari o medicaments per un familiar malalt. Obama planteja que els demòcrates poden

canviar les coses, però remarca clarament que la solució dels seus problemes no pot passar per Washington (fent referència a l'Estat central) ni per polítiques de *Welfare*⁷, recordant una dinàmica molt pròpia de Reagan amb la frase «*government is not the solution to your problem, government is the problem*» però que tampoc arriba a l'extrem de considerar l'Estat inútil, ja que Obama contempla a l'Estat com a garant d'oportunitats als més desafavorits.

*Now, don't get me wrong, the people I meet in small towns and big cities and diners and office parks, **they don't expect government to solves all of their problems.** They know they have to work hard to get a head. (...)*

I el garant d'aquest canvi és John Kerry, candidat demòcrata que va competir contra la candidatura republicana de George W. Bush a les eleccions de 2004. Gran part del concepte de canvi del discurs d'Obama passa per donar-li a John Kerry la possibilitat de representar un canvi pel país, sobretot en el que respecte la sanitat i el treball.

*In this election, **we offer that choice.** Our party has chosen a **man to lead us who embodies the best this country has to offer. And that man is John Kerry.***

John Kerry** believes in an America where hard work is rewarded. So instead of offering tax breaks to companies shipping jobs overseas, **he offers them to companies creating jobs here at home.

John Kerry** believes in an America where **all Americans can afford the same health coverage our politicians in Washington have for themselves.

***John Kerry** believes in energy independence, so we aren't held hostage to the profits of oil companies or the sabotage of foreign oil fields.*

*And **John Kerry** believes that in a dangerous world, **war must be an option sometimes, but it should never be the first option.***

⁷ El *Welfare* es pot traduir com a polítiques pròpies del Estat del Benestar, però en les lògiques pròpies d'un estat lliberal clàssic. Molts candidats d'Estats Units (per no dir tots) eviten fer referències al *Welfare* per la poca popularitat discursiva que té el argument a Estats Units.

Anàlisi del discurs: Nació

Respecte el concepte de Nació en aquest primer discurs d'Obama, podem considerar l'ús de Amèrica i l'Estat de Illionois com una mitificació històrica basada en la llibertat. De fet Obama comença el seu discurs recordant que Illionois va ser terra de Lincoln (cal posar en rellevància la Guerra Civil Americana i que Lincoln va portar a la Unió a la victòria, fet que va possibilitar el final de la esclavitud a Amèrica):

*On behalf of the **great state of Illinois...***

*... crossroads of a nation, **land of Lincoln**, let me express **my deep gratitude for the privilege of addressing this convention**. Tonight is a particular honor for me because, **let's face it, my presence on this stage is pretty unlikely**.*

Al llarg del discurs, totes les referències que fa a Amèrica són de la terra de la llibertat, igualtat d'oportunitats i de la major tolerància respecte les altres nacions del món.

*(...) my father got a scholarship to study **in a magical place, America**, that's shown as a **beacon of freedom and opportunity** to so many who had come before him*

*(...) believing that **in a tolerant America, your name is no barrier to success**.*

*They imagined me going to the best schools in the land, even though they weren't rich, **because in a generous America you don't have to be rich to achieve your potential**.*

El que pretén Obama és l'ús de una Amèrica igualitària, on tothom hi pugui creure i es pugui sentir interpel·lat. Evidentment, hi ha un *frame* molt similar a la concepció del *American Dream* en el discurs d'Obama, però és utilitzat de una manera integradora. Generalment, quan els discursos polítics tradicionals fan servir el concepte de país, nació o patriotisme, ho utilitzen com un deure o una carrega: has de pagar els teus impostos per mantenir la economia de X, mentre que en el discurs d'Obama té un component alliberador o alleugeridor: si ets ciutadà dels EUA, tens que tenir dret a la sanitat, a un

salari digne i a defendre els teus ideals, sota la premissa que ningú et pot detenir per la seva publicació.

*... a faith in simple dreams, an insistence on small miracles; **that we can tuck in our children at night and know that they are fed and clothed and safe from harm; that we can say what we think, write what we think, without hearing a sudden knock on the door; that we can have an idea and start our own business without paying a bribe; that we can participate in the political process without fear of retribution; and that our votes will be counted -- or at least, most of the time.***

There's not a black America and white America and Latino America and Asian America; there's the United States of America.

NEW HAMPSHIRE

Anàlisi del discurs: Subjecte

4 anys després del discurs d'Obama a Illionois, Obama pronuncia el cèlebre discurs a New Hampshire on va popularitzar l'ús de l'expressió *Yes We Can*. En aquesta ocasió, és ell que es presenta a les eleccions presidencials pel partit demòcrata. Després de la derrota dels demòcrates al 2004, els demòcrates, gràcies en gran part al discurs analitzat prèviament, veuen en Obama el potencial de ser candidat a les següents eleccions. El candidat demòcrata es, per tant, Barack Obama, i el republicà, John McCain. John McCain té un rerefons militar; va néixer en una base militar dels Estats Units a Filipines, mentres que Obama és el candidat que ve a presentar un canvi, un canvi en la política i *frames* comunicatius en la campanya de la presidència, i també significar-se ell mateix com a canvi: El primer president d'ètnia afroamericana de l'història dels Estats Units.

L'aproximació que es començava a fer el 2004 a la ciutadania es consolida en aquest discurs. Tot i que Obama comença a referir-se a la audiència amb un *Thank You*, i a referir-se al electorat com els votants, els orgullosos ciutadans d'Amèrica... es a dir, a uns *vosaltres*.

*Thank **you**, New Hampshire. I love **you** back. Thank **you**. Thank **you**.*

*Well, thank **you** so much. I am still fired up and ready to go.*

*Thank **you**. Thank **you**.*

També repeteix una pauta en l'anterior discurs: interpel·lar certs sectors socials que considera imprescindibles pel progrés de els Estats Units d'Amèrica. Això si, aquesta vegada Obama no fa referències tan concretes com en l'últim discurs, interpel·lant per exemple, a els nens, als professors, els científics o els militars. Tots ells són grups socials que tenen rellevància per fets contextuals en els quals hi ha una gran majoria de persones que esta a favor d'una posició (per exemple, amb els militars, la majoria de població Nord-americana considerava necessari que tornessin a casa).

*We can stop sending **our children** to schools with corridors of shame and start putting them on a pathway to success.*

*We can stop talking about how **great teachers** are and start rewarding them for their greatness by giving them more pay and more support. We can do this with our new majority.*

*We can harness the ingenuity of **farmers and scientists, citizens and entrepreneurs** to free this nation from the tyranny of oil and save our planet from a point of no return.*

*And when I am president of the United States, we will end this war in Iraq and bring **our troops** home.*

*We will end this war in Iraq. **We will bring our troops home.** We will finish the job -- we will finish the job against Al Qaida in Afghanistan. We will care for our veterans. We will restore our moral standing in the world.*

Obama també interpel·la als organitzadors de la campanya i a aquells que estan fent possible el canvi, als quals els segueix referint com a vosaltres.

***You, all of you** who are here tonight, **all who put** so much heart and **soul and work into this campaign, you can be the new majority** who can lead this nation out of a long political darkness.*

Però de seguida comença a fer servir el *We*, un nosaltres que no fa referència a uns nosaltres els demòcrates; més el contrari, és un *We* que integra a l'audiència també. Crec que la part del discurs que comprèn la expressió *That's what this election is all about* fins al final representa un punt d'inflexió en el que representa la referència al subjecte per part del emissor del discurs. Obama aconsegueix integrar en un *nosaltres* als demòcrates i als receptors, a la vegada de vincular la lluita històrica de els esclaus, les dones i els grups més desfavorits a un horitzó de canviar lo impossible: *Yes We Can!*

*It was a creed written into the founding documents that declared the destiny of a nation: **Yes, we can.***

Anàlisi del discurs: Change

Així com el *We* apunta a la formulació d'un subjecte integrador, la combinació amb el *Can* apunta a que Obama escenifica la conformació d'un nou escenari polític, i a diferència amb el discurs de Illionois, on el canvi venia donat per un candidat a la presidència (John Kerry), aquest canvi ja s'està donant. Cal destacar l'expressió que Obama reitera tant el principi del seu discurs, el *There's something happening*, indicatiu de que s'està produint un gir en la forma de concebre la política i en la actitud de la població respecte la política.

There is something happening when men and women in Des Moines and Davenport, in Lebanon and Concord, come out in the snows of January to wait in lines that stretch block after block because they believe in what this country can be.

There is something happening. There's something happening when Americans who are young in age and in spirit, who've never participated in politics before, turn out in numbers we have never seen because they know in their hearts that this time must be different.

There's something happening when people vote not just for party that they belong to, but the hopes that they hold in common.

*And whether we are rich or poor, black or white, Latino or Asian, whether we hail from Iowa or New Hampshire, Nevada or South Carolina, we are ready **to take this country in a fundamentally new direction.***

That's what's happening in America right now; ***change is what's happening in America.***

Això sí, Obama deixa entreveure que aquest canvi s'ha donat per una sèrie de errors en les polítiques que s'han donat fins ara, sobretot en el que respecte el treball i la sanitat. Però és gràcies a aquest horitzó de canvi que esdevé possible la possibilitat per Obama no només de guanyar, sinó d'establir la suficient majoria com per iniciar una sèrie de

mesures legals i polítiques per poder propiciar a un canvi de direcció en la presa de decisions de polítiques públiques, sobretot en el que respecte a temes de treball, educació, sanitat i la qüestió de tornar les tropes d'Iraq.

Per tant, podem identificar fins a tres concepcions de canvi en aquest discurs: El canvi anterior, el canvi present i el canvi futur. Un canvi anterior, on hi ha hagut un estat de coses que ha empitjorat, que ha provocat una alternança en la concepció de la política (canvi present, el canvi que interpel·la Obama durant el discurs) que provocarà un canvi electoral, que permetrà els demòcrates establir una nova majoria a les cambres.

Anàlisi del discurs: Nació

Respecte a la concepció de país en el discurs de New Hampshire, cal remarcar un canvi important respecte el discurs anterior. En aquest discurs, Obama ja no utilitza d'una manera tan clara la concepció de país en un matís mitificat i patriòtic. Aquesta vegada, el país esdevé el subjecte de canvi polític, i no la ciutadania. De fet, Obama utilitza varies vegades la concepció de *America* per referir-se a la ciutadania i al país a l'hora, tancant la idea de canvi en una concepció estatocèntrica.

*And with your voices and your votes, you made it clear that at this moment, in this election, **there is something happening in America.***

*That's what's happening **in America** right now; change is what's happening **in America.***

Cal remarcar també les referències que fa Obama als *founding documents*, que ja en el discurs a Illinois s'utilitzaven referències a que els drets constitucionals d'Amèrica eren l'enveja de la resta del món. També és cert que Obama utilitza el terme de nació per fer referència al concepte d'Amèrica, i a la vegada, aquest és utilitzat per fer referència a la població, i dins d'aquesta població engloba les persones que han sigut desfavorides històricament (les dones, negres, classe baixa, esclaus..) en favor de la subjectivitat dels vencedors, des d'on s'escriu la història (blanc, baró, protestant, classe alta...)

*It was a creed written into **the founding documents that declared the destiny of a nation:** Yes, we can.*

*It was whispered by **slaves and abolitionists as they blazed a trail towards freedom through the darkest of nights:** Yes, we can.*

*It was sung by **immigrants as they struck out from distant shores and pioneers who pushed westward against an unforgiving wilderness:** Yes, we can.*

*It was the call of workers who organized, women who reached for the ballot, **a president who chose the moon as our new frontier, and a king who took us to the mountaintop and pointed the way to the promised land:** Yes, we can, to justice and equality.*

*Yes, we can, to opportunity and prosperity. Yes, **we can heal this nation.** Yes, we can repair this world. Yes, we can.*

Discurs de Pablo Iglesias al Parlament Europeu

Podemos, la gran sorpresa en les eleccions europees de 25 de Maig del 2014, irrompen en el Parlament Europeu amb 5 eurodiputats, quan només portaven operatius des de Gener. Aquest partit polític recupera l'idea de que ha de ser la ciutadania la protagonista del canvi polític, i es basen en la lògica populista de Ernesto Laclau per la inclusió de les demandes més marginals de la societat (com poden ser les malalties rares, les quals no són molt investigades perquè la seva afecció afecta un percentatge reduït de la població) puguin ser percebudes pel govern i trobar una solució per cada demanda, sempre en una lògica agonista. De fet, seguint en la lògica de Laclau, consideren necessari ocupar un projecte estatal precisament perquè els partits de la anomenada *casta* (PP i PSOE) han donat la esquena a la ciutadania i no han fet cas a les seves demandes, en una lògica de falta de respecte de les seves demandes o antagonista.

Ara explicaré el més rellevant dels dos discursos que he escollit de Pablo Iglesias, actual líder de *Podemos*. El primer, és el discurs inaugural del grup ESQUERRA UNITARIA EUROPEA/ VERDA NÓRDICA, en la presentació dels diferents grups polítics.

Anàlisi del discurs: Subjecte

En el discurs de Pablo Iglesias en el Parlament Europeu no trobem el *We* d'Obama, trobem a uns pobles (atenció amb la pluralitat) que va lluitar i resistir el feixisme a escala europea.

*El sueño de Europa ha sido sepultado muchas veces pero siempre consiguió despertar de nuevo. Así sucedió hace casi 70 años: Europa volvió a despertar en **la resistencia de sus pueblos contra el fascismo, en los supervivientes de los campos de exterminio, en quienes dieron su vida por la justicia y la libertad. Millares de compatriotas míos, que habían luchado defendiendo la democracia en España, participaron en esa lucha y en ese sueño de justicia. (...)***

En aquests pobles, hi ha una especial rellevància als anomenats pobles del sud d'Europa (grecs, portuguesos, italians i espanyols), a alguns països del taló d'acer (polonesos, txecs i romanesos) i Irlanda. Cal remarcar que són les mateixes societats que han rebut els efectes més perjudicials de la crisi, sobretot per ser dels últims en entrar a la Unió Europea i per provenir de dictadures recents (a excepció del cas d'Irlanda).

*Me dirijo también y muy especialmente a mis colegas eurodiputados de **los países del sur de Europa**. Ustedes han visto las consecuencias reales que tienen las políticas impuestas por la Troika. Ustedes saben que las políticas de austeridad han fracasado: nuestros países son hoy más pobres, con economías destruidas, con sociedades heridas de injusticia e instituciones cuarteadas por la corrupción y el descrédito. Ustedes saben que es hora de ayudar a nuestros países a ponerse de nuevo en pie. Les pido que al menos **hoy voten como griegos, como irlandeses, como portugueses, como italianos, como checos, como polacos, como rumanos, como españoles**. No sólo para que puedan mirar a la cara a su gente cuando vuelvan a casa, sino porque así estarán defendiendo Europa.*

Anàlisi del discurs: Canvi

En el discurs d'Iglesias en el Parlament Europeu, la paraula *cambio* agafa un matís que també estava present en els discursos d'Obama, que és la següent: Primer de tot, s'exposa un canvi (que pot tenir matisos mitificadors) que es va donar fa temps (en aquest cas, com la idea d'una Europa democràtica i justa va ser la idea que va guiar la resistència contra el feixisme), un canvi que s'està donant ara (Europa com a víctima dels desitjos d'una *casta*, que té la pretensió de representar en part l'1% del 15M) i un canvi que s'ha de donar perquè la situació millori (frenar l'austeritat i escoltar les demandes ciutadanes que tan ressò han tingut en forma de moviments socials: *las plazas europees*)

*(...) Así sucedió hace casi 70 años: **Europa volvió a despertar en la resistencia de sus pueblos contra el fascismo**, en los supervivientes de los campos de exterminio, en quienes dieron su vida por la justicia y la libertad.*

Señorías, lo mejor de nuestro continente y de nuestra historia común se forjó en las revoluciones que hicieron al pueblo sujeto de derechos, por encima de reyes, de dioses, de nobles y de grandes propietarios. (...)

La democracia en Europa ha sido víctima de una deriva autoritaria. En la periferia europea la situación es trágica: nuestros países se han convertido casi en protectorados, en nuevas colonias, donde poderes que nadie ha elegido están destruyendo los derechos sociales y amenazando la cohesión social y política de nuestras sociedades.

Anàlisis del discurs: Nació

En aquest cas la concepció de país esta lligada molt concretament al concepte d'Europa i la sobirania dels seus països. Aquesta concepció esta molt lligada al concepte que Iglesias fa servir per referir-se a la ciutadania d'Europa. També es mitifica l'idea d'Europa com un projecte digne, igualitària i justa, i que la seva presència no té perquè afectar a la sobirania dels diversos països que la integren.

(...) Hoy, cuando la intolerancia y la xenofobia vuelven a amenazarnos, quiero reivindicar la memoria europea del antifascismo y la de todos los pueblos amantes de la libertad y la democracia.

(...) El mejor patrimonio de Europa es la voluntad de sus ciudadanos de ser libres y no ser siervos de nadie. (...)

(...) La expropiación de la soberanía y el sometimiento al gobierno de las élites financieras, amenazan el presente y el futuro de Europa, amenazan nuestra dignidad, amenazan la igualdad, la libertad y la fraternidad, amenazan nuestra vida en común. (...)

Discurs de Sol

El 31 de gener de 2015, *Podemos* fa una crida a ocupar els carrers de Madrid, cridant a l'anomenada *Marcha del Cambio* per anunciar una ruptura amb el règim del 78 dintre de l'any 2015. Això ja és de per si un avís de que els conceptes que poso en rellevància en els discursos tindran un gir circumstancial en el discurs que Pablo Iglesias pronuncia a la Puerta del Sol de Madrid.

Anàlisi del discurs: Subjecte

Altre vegada, Pablo Iglesias fa servir el concepte de *pueblo* per referir-se a la ciutadania, però també fa referència al concepte de *gente, los de siempre, los de abajo...* i també afegeix adjectius al concepte de *gente* (com pot ser, *gente Valiente, humilde, digna...*).

*Qué bonito es ver a **la gente** haciendo historia. Es emocionante ver a **un pueblo** sonreír en la puerta del Sol. **Un pueblo** con voz de gigante que pide cambio, justicia social y democracia. Veo aquí **gente digna**. (...)*

*Esta Puerta del Sol vio a esas **gentes valientes, humildes. Los de abajo**. Los que siempre salieron a defender la democracia y la justicia cuando el totalitarismo y el terror se cernieron sobre nuestro país. **Esa gente valiente está en nuestro ADN** y estamos orgullosos.*

Però també és cert que el *we* d'Obama agafa forma en aquest discurs de Pablo Iglesias, de forma silenciosa: Iglesias diu *soñamos* durant varies ocasions referint-se de forma implícita a un *nosotros*, un *nosotros* molt similar al *we* del discurs de New Hampshire d'Obama.

***Soñamos**, pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños. En Grecia se ha hecho más en seis días que lo que hicieron muchos Gobiernos en años. Yo sé que tendrán que afrontar dificultades. Yo sé que gobernar es difícil. Pero los que sueñan seriamente*

*pueden cambiar cosas y hoy en Grecia hay un Gobierno serio, un Gobierno responsable, un Gobierno que trabaja para su pueblo. Muchos quieren vincular el destino de Podemos al destino del Gobierno griego. **Apoyamos** a nuestros hermanos, pero nadie hizo sus deberes por ellos y nadie hará los deberes de **los españoles. A los ciudadanos españoles nos** toca ahora ser protagonistas de nuestra historia y **vamos** a soñar, pero creyendo seriamente en nuestros sueños.*

També hi ha una referència a la lluita dels més desafavorits (el poble que va lluitar en la guerra contra França el 1808, i en general, la gent que havia estat per la Puerta del Sol i havia somiat amb una oportunitat de canviar el país. També hi ha una referència més actual, sobre el 15M, l'esperit del qual ha intentat ser integrat a l'ideari de Podemos.

*Hay que soñar, pero **soñamos** tomándonos muy en serio nuestros sueños. La Puerta del Sol, otra vez símbolo de futuro, de cambio, de dignidad y de valor. 2 de mayo de 1808, no fueron los reyes ni los generales ni los brillantes regimientos del Palacio Real los que se opusieron a la invasión. **Fue el pueblo de Madrid**, ese que hoy está en la calle con nosotros, el que compró con sacrificio la dignidad frente a una invasión intolerable. **Fueron los de siempre, los de abajo, los humildes**, los que se enfrentaron a la vergüenza y la cobardía de unos gobernantes que sólo defendían sus privilegios sin importarles nada más. **Esa gente valiente y humilde está en nuestro ADN** y estamos orgullosos.*

També hi ha referències a conflictes actuals molt concrets, com la vaga dels treballadors de Coca-cola, els malalts de hepatitis o la lluita dels yayoflautas, per exemple.

Soñamos**, pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños. Y hoy soñamos con una Europa de los **ciudadanos**. No de los mercaderes y los bancos. Una Europa de la gente y de los pueblos. Permitidme que salude a unos cuantos soñadores. **Esos jóvenes que llenaron las plazas de mayo, esos ciudadanos ejemplares que pararon desahucios con sus cuerpos jugándose la libertad. Esos héroes y heroínas de las batas blancas que defendieron el derecho a la salud y el trabajo digno para los profesionales

sanitarios. Esos enfermos de hepatitis que tuvieron que ocupar hospitales para reivindicar su derecho a vivir. Esa marea verde que nos recordó que no hay democracia sin una educación pública de calidad. Esa clase obrera valiente, trabajadores de AENA, trabajadores de Coca-Cola: sois un ejemplo. Esos abuelos y abuelas incansables a los que llaman 'yayoflautas', que defendiendo su dignidad defienden la de sus hijos y la de sus nietos. Esos millares de jóvenes exiliados que nos están viendo por 'streaming': os prometo que construiremos un país para que podáis volver. Esas mujeres que tuvieron que recordar que nadie tiene el derecho a decidir sobre sus cuerpos. Esos estafados por las preferentes que señalaron cómo los ladrones más peligrosos usan gomina y corbata. Esos estudiantes que fueron la vanguardia de la comunidad universitaria. Esos trabajadores migrantes, nadie tiene derecho a llamaros extranjeros en España. Gracias. Gracias a todos por ser ese movimiento popular sin el cual el cambio no será posible en nuestro país.

Anàlisi del discurs: Canvi

Aquesta vegada, la concepció de canvi és similar a la exposada per Obama a New Hampshire. El canvi és representat com un canvi democràtic, just, digne, valent i esperançador, que ha de ser construït entre tots. També hi ha una reminiscència amb el canvi que demanava el 15M, i en part, Pablo Iglesias comenta que aquest canvi consistirà també a guanyar les eleccions al Partit Popular.

Veo aquí gente digna. Veo aquí la esperanza de construir entre todos un futuro mejor. Veo aquí soñadores. Bona tarda. Arratsaldeon. Boas tardes. Bienvenidos a Madrid.

*Hoy en esta Puerta del Sol soñamos. Pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños. Hoy **soñamos un país mejor**. Pero no hemos llenado la Puerta del Sol para soñar, sino **para hacer nuestros sueños realidad en 2015**. Los sueños hay que empujarlos. Y este año vamos a trabajar para que el cambio político llegue. Este año comenzamos algo*

nuevo. Este año es el año del cambio y vamos a ganar las elecciones al Partido Popular.

Després, Pablo Iglesias comenta canvis que ha fet el govern de Sryza i els canvis que s'han de produir a Europa (sobretot contra les polítiques d'austeritat de la Merkel). Cal tenir present que la seqüència de paràgrafs següents fan referència al canvi, però d'una forma similar a la que fa servir Obama a New Hampshire, és a dir, Pablo Iglesias va intercalant paràgrafs on parla del que s'ha fet malament (el canvi a pitjor, amb fenòmens com la crisi econòmica o les polítiques neoliberals) i després, el que es pot canviar a positiu (canvi de rumb cap a millor, mitjançant propostes per reforçar la economia a la vegada que respectin el medi ambient). Finalment, Pablo Iglesias anuncia de nou que és el 2015 l'any que es produirà aquest canvi (probablement per la presència de les eleccions municipals, generals i algunes autonòmiques).

Anàlisi del discurs: Nació

Pablo Iglesias utilitza al principi del seu discurs l'història d'Espanya exemplificant antecedents del que està passant a Sol, recordant que en dates com el 2 de maig de 1808 o la època històrica que comprèn els principis del segle passat, van haver-hi a la Puerta del Sol persones que creien fermament en la esperança d'un canvi. Després, la qüestió cultural nacional fa una aparició en els tres últims paràgrafs. Primer, es fa èmfasi en la idea de la clàssica *Marca España*, en una referència a que Espanya no és una moneda de canvi que s'hagi de capitalitzar de la forma en que s'ha fet (inclòs hi ha implícita una referència al Quixot). També hi ha una referència a Antonio Machado, i de nou, s'utilitza la figura del Quixot per establir, per una banda, la importància cultural del nostre país, i per altre, una invitació a la *locura* del Quixot com a forma de perdre la por contra els poderosos.

*Decía Antonio Machado, a través de su Juan de Mairena, que aquel **hidalgo loco** era un ejemplo; un ejemplo de nobleza y valor frente a la injusticia, decía que a veces **hacen falta locos dignos que se enfrenten a los poderosos, hacen falta soñadores valientes que sepan soñar un mundo mejor** y que se atrevan a llamar a las cosas por su nombre.*

Hacen falta soñadores que se atrevan a defender a los de abajo, que se atrevan a enfrentarse a los de arriba. **Hacen falta Quijotes**. Estamos orgullosos de ese **soñador a caballo, de ese español universal**. No permitamos que los traidores conviertan al Quijote en una marca, no permitamos que compren y vendan la dignidad y la belleza, no permitamos que compren y vendan las sonrisas, el derecho de nuestra gente a sonreír no se vende, el derecho a tener escuelas y hospitales no se vende, la soberanía no se vende.

Evolució

Un cop establertes les qüestions més importants del discurs, ara es l'hora de efectuar una comparació entre els quatre textos, efectuant un anàlisi de *framework*, partint de la base metodològica dels coneixements situats de la Donna Haraway.

Hem de partir de la base que tot coneixement o concepte emprat en els discursos té un sentit tant en quant és un concepte utilitzat en un marc (*frame*) i situació (*coneixement situat*) determinats. Per exemple, les paraules *Europa* i *America* són bastant incomparables si ho comparem en un àmbit geogràfic o d'organització territorial, però hi ha elements amb els quals es pot entrar en consideració per la comparació discursiva, com els elements de referències històriques o de projectes futurs.

Seguint aquesta lògica, és important establir la construcció del *change/cambio* al llarg dels discursos. De fet, hi ha una lògica bastant similar entre el discurs d'Obama a New Hampshire. En els dos es repeteix la lògica d'explicar el canvi mitjançant una comparació del passat i el present, i després, es presenta un hipotètic futur que es pot realitzar amb la condició de que el candidat que el pronuncia guanyi les eleccions. En els dos s'explica que hi ha hagut un passat recent (la crisi en el cas espanyol, les mesures dels republicans en el cas d'Obama) que ens han portat a avui, ens han portat a establir una cronologia de les problemàtiques que han anat passant, i la seva repercussió en el present. Sobre el present, es sol indicar la possibilitat d'un canvi fent una referència a la audiència i el lloc on s'està produint el discurs (estem avui units, per la causa X (passat), però esta molt bé que aquest passant ens hagi reunit avui per fer Y (present)). I gràcies a aquest canvi a pitjor de l'estat de coses, els respectius locus de enunciació ens inviten a una proposta de canvi futur, introduint una sèrie de mesures per generar una nova direcció respecte com s'han fet les coses fins aquell moment.

No obstant, crec que hem d'entrar en consideració de que significa realment el *frame* del canvi. Sociòleg Robert K. Merton, en el llibre *Teoria social y estructura social*, va introduir

el concepte la profecia autocumplida⁸, és a dir, una enunciació que quan és pronunciada, es fa realitat. En el discurs d'Obama de New Hampshire, crec que la noció de canvi que utilitza Obama és més propera a una profecia que una realitat, però la menció de la possibilitat d'un canvi, ha possibilitat la realització fàctica d'aquest, tot i que només ha sigut en una dimensió electoral (el canvi va ser que els demòcrates guanyessin). El canvi de Pablo Iglesias ve determinat per una sèrie de aconteixaments polítics i socials que tenen relació amb la crisi econòmica que va començar el 2007, però també considero que l'arrel en si de les mobilitzacions és política. De fet, el mateix Iglesias fa menció del 15M, i de com a canviat l'horitzó dels moviments socials des de aquell moment. Cal veure si el canvi que sosté Pablo Iglesias serà només electoral, o incorporarà una sèrie de mesures per frenar l'esdevenir de les polítiques dels partits de la *casta* com denuncia ell i el seu partit, Podemos.

També cal entrar en consideració de el problema del subjecte del canvi polític. Abans ja he comentat que molts autors (Marx, Negri, Hobbes, Haraway...) s'han trobat amb lo problemàtica de establir qui és i com s'ha de referir al subjecte dels discursos polítics o de la teoria política. Si es fa servir una concepció massa oberta (per exemple, *ciudadanos de un lugar llamado Mundo*) es pot arribar a un discurs redundant, en que ningú es sent interpellat per la seva excessiva generalització. Per altra banda, si es fa just el contrari, i es defineix amb massa precisió i matisos aquest subjecte (per exemple, *individuos liberales, hombres blancos de clase alta y católicos*) podem articular els vots d'una part molt reduïda de la ciutadania. Llavors, quina de les dos concepcions és preferible? Hauríem de considerar que potser el millor seria una intermitja, però considero que no es tracta d'un problema de màrqueting o de vendre ideals. Tots els partits ja ho fan això. Jo considero que es tracta més aviat d'un problema de *frame situats*. La terminologia *família* no té el mateix sentit a Espanya, a Rússia o els Estats Units. No només això, també cadascú de nosaltres té un *frame* molt diferent sobre que és una *família* i que no és una *família* (pensem en la *família* del *Padrino*⁹, una *família* monoparental o una *família*

8 Segons com defineix Merton en el llibre *Teoría social y estructura social*, defineix la profecia autocumplida com: *una definición «falsa» de la situación que despierta un nuevo comportamiento que hace que la falsa concepción original de la situación se vuelva «verdadera».*

9 *The Godfather* (1972) és una pel·lícula d'origen Nordamericà dirigida per Francis Ford Coppola. La *Família* fa referència a una agrupació mafiosa d'origen italià.

tradicional). A pesar d'això, també seriem capaços de consensuar, amb més o menys exactitud, que entenem per *família*. Però en el camp dels discursos polítics, hi ha *frames* que han sigut apropiats per ideologies o partits, el que genera una certa hegemonia a l'hora de establir el *frame* del discurs. Per exemple, George Lakoff, en un article [tal tal](#) menciona que literalment que *los progresistas son demasiado estúpidos* perquè no han estat capaços d'articular discursos en base a paraules que històricament han estat *tabú* dintre dels discursos considerats més progressistes o d'esquerres. Paraules com *família* o *país* han sigut *frames* utilitzats pels partits més conservadors amb l'objectiu últim de guanyar les eleccions, i generalment, sempre els hi funciona la tàctica. El que argumenta Lakoff es que *frames* com *família* o *país* no tenen perquè ser *frames* conservadors, sinó que tenen orígens i el seu desenvolupament en un cotext progressista. Lakoff posa l'exemple de la guerra d'Irak¹⁰ per establir un cas clar on els republicans van establir un discurs que va posar en jaque als demòcrates. Els republicans no es referien a la guerra com una pèrdua de vides o com una guerra per la llibertat, sinó com a una *guerra contra el terrorisme*. Aquest *frame* va situar als demòcrates a una posició incòmode, en la qual oposar-se als republicans volia dir *estar a favor del terrorisme*. No va ser possible sortir d'aquest *frame* fins que Obama aconseguí establir en el discurs d'Illinois (inspirant-se segurament en les mobilitzacions contra la guerra d'Irak) un nou *frame*, que es va basar en defensar que *John Kerry farà servir l'exercit per la defensa dels Estats Units d'Amèrica*. (De fet, és per aquest motiu que he escollit com a primer discurs a analitzar el discurs d'Obama del 2004. després, a les conclusions, continú aquesta idea),

Tornant a la qüestió que apunta George Lakoff, hi ha un article del diari *La Marea* (titulat *Los errores del discurso de Pablo Iglesias en Sol*, de Toño Fraguas, que critica severament l'ús que fa Pablo Iglesias del concepte de pàtria i Espanya. Evidentment, aquesta concepció entra en contradicció amb la concepció de Lakoff, ja que considera que l'ús de conceptes sobre la pàtria i la nació espanyola suposa l'emmarcament cap a un discurs de la il·lusió. Il·lusió que Toño Fraguas no comparteix, perquè situa el discurs en la hipotètica possibilitat de sentir-se orgullós d'un país que ha estat sota el franquisme o,

10 Conflicte armat entre Estats Units i Irak que va comprendre del 2003 fins al 2011, i que va generar molta polèmica en la política americana.

sobre la referència històrica del 8 de maig de 1808, un poble que no va lluitar contra la opressió francesa, sinó que rendia pleristia a un rei corrupte. Llavors, quina de les dos concepcions s'ajusta més a la realitat?

Primer, cal posar de manifest que en termes de comunicació política, no hem de pensar en la dicotomia moral del bé o el mal. No hi ha tal cosa com un discurs moralment bó o dolent, el que importa en si és el marc que ajusta i situa el discurs. El que està clar és que si seguim la concepció de nació (i poble) de la manera que planteja l'autor de l'article de *la Marea*, condemnem el discurs a la absoluta marginalitat o irrellevància. Si establim un discurs per anar a les eleccions basant-nos en lo malament que ho han fet tant els espanyols com el país espanyol en sí, generes que la audiència no es senti identificada pla el discurs, ans el contrari, es senti interpel·lada de forma negativa. Per altre banda, entenc la posició de Lakoff, però hi han dos qüestions a les que hem d'entrar en consideració: un discurs que faci masses referències patriòtiques pot córrer el risc de establir-se com a discurs xenòfob, o excessivament nacionalista, que pot apartar als subjectes amb una identitat nacional menys profunda, i la segona, és que com diu Lakoff, si que és cert que la paraula pàtria pot tenir una consideració progressista, però per parlar en termes de patriotisme és necessari trencar el *frame patriòtic* anterior, ja que van ser partits conservadors els primers en establir marcs d'interpretació sobre temes com la guerra, la pàtria, o la defensa nacional.

De fet, en el primer discurs, el d'Obama a Illionois, aquesta és una de les qüestions en que Obama trenca de *frame* per establir un de nou. Una de les qüestions que comença a arrencar es que el discurs no es centra tant en les particularitats de integrants del partit, sinó que el subjecte del discurs esdevé la pròpia ciutadania. La relació és clara quan fa referència als desafavorits, però també crec que cal prestar atenció a la connexió que fa Obama amb la explicació que fa el començament sobre la seva història familiar. Crec que la història familiar és la manera que té Obama de fusionar la biografia d'algú que és difícil que s'hagi establert com a locus de enunciació en una convenció demòcrata (Obama fa referències a la dificultat afegida pel fet de la seva ètnia, el que constitueix un candidat improbable, que podria ser, teòricament, qualsevol persona dels Estats Units, constituint un concepte de ciutadania) amb una concepció nacional (Amèrica, com el lloc *màgic* i

tolerant en que tothom pot ser el que vulgui (mentres tingui els diners, clar!) Obama és la personificació del *American Dream*¹¹).

El Somni Americà és després utilitzat per Obama com indicatiu de que s'ha produït un canvi, però un canvi a pitjor, produït per qüestions que afecten a la sanitat, el treball i l'educació, que eviten la materialització del Somni Americà. Les solucions que proposa Obama també fan referència a l'ideal americà, ja que repeteix que la gent no espera que el govern solucioni els seus problemes (una referència al *frame* que va establir Ronald Reagan¹² sobre que és el govern, que recentment Bernie Sanders ha estat capaç de trencar¹³). Tot i això, Obama invita a tothom (Demòcrates, ciutadania, i fins i tot, els republicans) a construir junts una Amèrica millor (el canvi que personifica John Kerry), amb una millora relativa de polítiques socials i ajuts als desfavorits. A pesar d'això, John Kerry va perdre les eleccions respecte George Bush.

Crec que és rellevant el canvi de *frame* que empra Obama, en el sentit que humanitza els candidats. Com he comentat abans, l'ús combinat de la concepció de subjecte i de nació en el discurs d'Illionois generen un efecte similar al que utilitza la serie *House of cards* amb el seu protagonista, Francis Underwood. En Frank, en certes ocasions, s'adreça a l'espectador per comentar situacions personals, explicar les seves vivències, i en la seva majoria, explicar la seva filosofia davant la vida. Obama el que fa és explicar les vivències d'una persona que probablement no tindria que haver arribat on ha arribat, però gràcies al seu país, ho ha pogut aconseguir. Que el candidat expliqui que te vida després de sortir del míting, i que d'aquesta vida en puguem sentir empatia dona vida i humanitza els polítics, acortant la distància entre l'audiència i el candidat.

11 El Somni Americà és un ideal que té la seva base en que la llibertat individual és la clau per poder obtenir igualtat d'oportunitats entre tots els americans

12 *Government is not the solution to our problem, government is the problem. (Ronald Reagan Inaugural Address, January 20, 1981)*

13 Bernie Sanders (8 de setembre de 1941) rivalitzarà a Hilary Clinton per la candidatura demòcrata el 2016. Bernie Sanders es considera a si mateix socialista demòcrata, quan tots els candidats que l'han precedit han tingut que passar pel filtre de considerar-se *liberals* abans d'autodefinir-se (per exemple, sóc lliberal socialista o socialista lliberal, però la consideració de lliberal limita molt el *frame* en el qual es poden moure els candidats a nivell occidental)

En el següent míting, Obama ja no és un aspirant a senador que dona recolzament al candidat a president, sinó que ell és el candidat a la presidència pel partit demòcrata. En aquest discurs, i durant la campanya de 2008, Obama és capaç de trencar de forma efectiva i establir un nou *frame*. A principi del discurs, Obama encara utilitza el *You* per referir-se a la audiència, agraint el seu dur treball durant la campanya. També fa referència a *Americans*, i considera que no importa el color de pell o la classe social a l'hora de transformar el país. Crec que en aquest punt, Obama esta anticipant la integració de totes les singularitats i privilegis (l'ètnia, el gènere, la classe social, procedència...) en un sol subjecte. Finalment, aquest subjecte apareix: *We*.

El *We* representa l'abandonament del *self*, Obama, sense deixar de ser el candidat a la presidència dels Estats Units, apareix davant l'audiència com a un espectador, un més, a pesar de ser el protagonista i el locus d'enunciació. També assimila en aquest *We* als més desfavorits, però cal remarcar que al principi Obama comenta que no importa les singularitats a la hora de canviar el país. Tot i que és pot veure com una invitació a la igualtat, no pot ser així ja que teòrics de la desigualtat social com Richard Wilkinson (per més informació, mirar *Desigualdad, un analisis de la infelicidad colectiva*) han demostrat per activa i per passiva que els Estats Units d'Amèrica és un dels països més desiguals del món (per no dir el que més). Aquella imatge de una Amèrica desigual no té sentit quan en un míting demòcrata, és una persona d'ètnia negra qui aspira a la presidència d'Estats Units. De fet, Obama procura demostrar, per altra banda, que la seva presència o candidatures són bastant improbables, el que contradiu bastant, la seva figuració del *American Dream*.

També cal posar de rellevància la figuració del canvi en el discurs de New Hampshire. Ara John Kerry ja no és la cara del canvi, és Obama. Però la realitat d'aquest canvi ja no respon només a una lògica electoral (que també), sinó que també fa referència a un canvi que comença des de baix. Són els voluntaris i la ciutadania els que s'han mobilitzat, els que han votat i han parlat sobre la possibilitat d'un canvi a millor. Aquest canvi comprén un missatge contra la guerra de Irak, contra l'atur i mala educació. És un canvi que apunta en part, a un sentit moral, ja que apunta a els bons canvis que s'estan produint i es poden produir si Obama arriba a la presidència, i els canvis o errors que ha fet el seu predecessor.

Han passat sis anys des de la victòria a les presidencials per part d'Obama, i noves forces que sorgeixen per defensar la sobirania dels pobles respecte els poders financers. A Europa, hem vist varis exemples de l'aparició d'un nou discurs, en partits com el *Sinn Féin*, *Podemos* o *Syriza*. D'aquests supòsits, em centraré amb Podemos, un partit polític que sorgeix el gener del 2014, fent una crida a la gent d'esquerreres de la necessitat d'una obertura democràtica. També proposa la conformació dels anomenats *cercles*, que són estructures que tenen un pas en l'estructura de moviment (assemblees periòdiques, mobilitzacions...) i l'altre pas en l'estructura de partit (secretaris generals, consells ciutadans, candidatures...). De fet, Pablo Iglesias fa servir amb una freqüència similar en els dos discursos que he posat de rellevància, els tres conceptes de canvi, nació i gent. Anem a concretar quins canvis s'han produït.

Primer, crec que hi ha una similitud en l'articulació del canvi, sobretot entre el discurs de New Hampshire i el de la Puerta del Sol. En cadascun dels discursos hi ha una terminologia que es repeteix bastant: En el discurs d'Obama, és el *Something Is Happening* i en el de Iglesias, el *Soñamos, pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños*. Les dos expressions fan referència a una concepció general i buida (similar a la paraula cosa), el *something* i *los sueños*. Referències que no necessiten ser precises, però és precisament aquesta falta de precisió el que és rellevant en l'ús d'aquestes expressions per articular el canvi. I no només en canvi, sinó que es pot suposar pel context en el discurs d'Obama que aquest canvi, aquest «alguna cosa està passant», sigui el que sigui, ha vingut donat per la gent d'Estats Units d'Amèrica. En la expressió que utilitza Iglesias no és necessari ni tant sols context: el *Soñamos* és utilitzat des de la primera persona del plural, el *Nosotros*, el que ens pot interpel·lar que Iglesias incorpora en la seva idea de canvi (el somni) al partit i a l'audiència. Però també cal remarcar que l'articulació del *Nosotros* comporta a que no es pugui estructurar un *soms els de baix* o *els de dalt*, si no que existeix només un *Nosotros* molt emmarcat.

També cal remarcar l'ús de la noció de nació i de la identitat històrica. Ja des de l'inici del discurs d'Illinois, Obama fa referència a Lincoln (ja que va néixer a Illinois) per «donar gràcies» pel fet de poder dirigir-se al auditori(per la seva condició com a afroamericà)¹⁴.

14 Abraham Lincoln va ser el setzè president dels Estats Units D'Amèrica pel partit republicà, i va abolir l'esclavitud al conduir la Unió (països del Nord, contraris a la esclavitud) contra la Confederació

Tot i que és cert que va ser la victòria de la unió sobre la confederació el fet que va abolir oficialment la esclavitud a Estats Units, l'abolició de la esclavitud va provocar «l'esclavatge contractual», ja que molts esclaus varen seguir en la mateixa situació; els propietaris oferien una remuneració als treballadors, i aquesta remuneració pagava els costos de la seva estància. No va ser fins Rosa Parks, la conformació de les panteres negres, i els discursos de Malcom X i Martin Luther King que la comunitat afroamericana va començar a reivindicar els seus drets mitjançant la desobediència civil, utilitzant una metodologia similar a la que va utilitzar Gandhi en la seva desobediència respecte el imperi britànic. Però Obama es veu obligat a donar gràcies a una persona blanca pel fet de que va poder ser president i va «abolir» la esclavitud, mentre que si hagués donat gràcies a Rosa Parks o les panteres negres, probablement no l'haurien considerat com a candidat a la presidència el 2008.

Per altre banda, en el discurs de la Plaza del Sol d'Iglesias, Pablo també fa referències històriques. Concretament, recorda tots aquells assistents als fets històrics que es varen produir a la Plaza del Sol, des de els fets del 2 de maig del 1808, fins el 15M. Iglesias, a diferència d'Obama, fa referència a l'història popular; no glorifica a cap «líder» o president, sinó que el protagonista del seu discurs és el poble que va fer front als francesos o els estudiants i activistes del 15M. En aquest sentit, Iglesias emula al situacionisme immediat (la pròpia plaça on està fent el discurs) per establir una connexió amb tots aquells que han lluitat o pensat pel canvi, establint una connexió amb el que representa ell mateix i Podemos (com a força de canvi).

(països del Sud, favorables a la esclavitud). En aquell moment, van ser els republicans els contraris a la esclavitud, i els demòcrates els favorables.

Conclusions

Crec que podem considerar que hi ha hagut una tendència en l'ús dels conceptes de referència al subjecte, país i canvi al llarg d'aquests discursos. No podem entrar en judicis de valor i considerar aquesta tendència una «millora», sinó com una continuïtat dels significants dels conceptes all llarg dels discursos que ha tingut una certa evolució.

La tendència més clara és la que hem pogut veure en la referència al subjecte: cada vegada hi ha més aproximació entre el receptor del discurs i l'emissor, amb ús de termes com el *We*, *Nosotros* o *Together*. Les notables diferències entre l'ús que fa l'Obama i Iglesias són dos, principalment: En Obama, hi ha una tímida aproximació en el discurs d'Illinois, després, a New Hampshire, es normalitza el *We*. Iglesias ja des de el discurs del Parlament Europeu integra més la ciutadania i la proximitat amb aquesta en el seu discurs. Per altra banda, Obama integra a un subjecte amb molta disparitat ideològica, invitant a treballar junts als demòcrates, republicans, independents i la ciutadania, mentre que Iglesias estableix una dicotomia clau (exagerada pels mitjans, també) entre *gente/casta*, una referència al 99%/1% del 15M.

Però no només és la ciutadania part del subjecte en el discurs: El mateix locus de enunciació és part i pren forma en el subjecte del discurs. Obama i Iglesias, tot i que parteixen de subjectivitats diferents, fan un ús particular i, fins a cert punt, comparable, en els seus discursos. Obama fa referència implícita al fet de ser afroamericà, no amaga aquest fet, ans el contrari, el reivindica. I ho fa establint la seva història personal, que demostra que la ètnia no és motiu de discriminació o de limitació a Estats Units (segons el seu punt de vista, clar). Iglesias, per altra banda, ho fa des de la perspectiva de la participació en els moviments socials i l'anomenada «perspectiva de base», que engloba la classe mitja i la baixa, els que han sofert els efectes de la crisi. Quan parla del 15M o de la història d'Espanya, ho fa des d'abaix, com a integrant del que anomena *pueblo*.

Respecte el *frame* de la pàtria, nació o país, Obama presenta referències històriques (i també presents) que disten molt de la realitat. Ens ensenya Estats Units com una terra màgica i promesa, de manera que sembla que faci referència a la seva pròpia subjectivitat i després l'amagi al considerar la igualtat i llibertat de la que gaudeixen tots els americans,

independentment del seu gènere, situació socioeconòmica o ètnia. Per altra banda, Iglesias fa servir una forma molt curiosa de relacionar la qüestió històrica amb la societat actual: el genoma. Molt rellevant és la forma que Iglesias emprava per establir la continuïtat de la història en els mateixos cossos de la ciutadania espanyola: Utilitzant la genètica, l'ADN, recorda que la informació biològica dels que van presenciar canvis històrics segueix en el nostra genoma, també.

Respecte l'articulació del canvi, és una qüestió més difícil de tractar per ser un terme *comodín*, utilitzat per la majoria de partits polítics en la oposició. En els discursos d'Obama, el canvi n'és un que promet transcendir l'horitzó: És un canvi de dalt cap a baix, que promet canviar el rumb de la política nordamericana per sempre. L'articulació del canvi d'Iglesias és de a baix cap a dalt, des de els moviments, proclamant el seu partit, *Podemos*, com una articulació institucional d'aquest canvi.

Per altra banda, m'agradaria acabant fent una precisió sobre l'evolució de l'estratègia comunicativa en els dos casos i les seves conseqüències. És clar que Obama va aconseguir en la campanya de 2008 (sobretot, en el discurs de New Hampshire) articular un nou discurs, fent un trencament de *frame* respecte els candidats demòcrates anteriors (i trencant els *frames* discursius emprats pels republicans fins aquell moment). I bé que és cert que en el cas d'Iglesias hi han algunes reminiscències o inclòs coincidències amb els discursos d'Obama, Iglesias és capaç d'articular terminologies i discursos que també trenquen *frames* discursius (per exemple, el tema del 1% o la sobirania econòmica eren temes que només tenien una corrent política al exterior, articulada en els moviments socials. Iglesias les articula en un discurs que pretén ocupar les institucions de l'Estat), però les altres forces polítiques varen anar ràpidament a incorporar nous *frames* en les seves dinàmiques discursives (el PSOE s'autoproclama com a oposició **ciutadana**, o Ciutadans com a força nova que vol canviar les coses en el país) el que ha provocat que el discurs de Podemos pateixi una falta de «renovació» respecte el maquillatge discursiu que han fet servir els altres partits polítics.

La revista Jacobin presenta l'article *The Future of Podemos*, fet per Isidro López, Emmanuel Rodríguez i Pablo Carmona, que fa referència a l'articulació del discurs de Podemos com a *Blitzkrieg*, la guerra llampec emprada pels alemanys en la segona guerra mundial. Però no pots fer una *Blitzkrieg* discursiva sense tenir una construcció argumental llarga i extensa. En detriment d'una *Blitzkrieg*, considero important l'estratègia comunicativa que podríem denominar (ja que *Blitzkrieg* és un símil emprat en la segona guerra mundial) Hiroshima i Nagasaki. En aquesta segona forma de construcció argumental, s'ha de procurar establir un *frame* que no tingui possibilitats de ser rebutat amb un altre *frame*. Per ser més entenedor, un exemple real d'aquesta estratègia és una intervenció concreta entre dos candidates en el debat municipal de la ciutat de Figueres. Natàlia Sánchez Dipp (Alcaldable per les CUP) i Marta Felip Torres (Alcaldable per CIU) varen intercanviar les següents paraules:

(A Figueres no hi han pressupostos participatius. L'audiència pregunta a l'actual alcaldessa de CIU sobre aquesta qüestió)

Marta Felip: *Seria una bona iniciativa, però vostés han d'entendre que amb la crisi... Però en el nostre programa s'incorpora que per la següent legislatura un 25 % del pressupost municipal s'aprovi amb la participació de la ciutadania.*

Natàlia Sánchez: *Una crisi, però quatre anys de govern no han donat per començar la iniciativa?*

MF: ...

NS: *I vostés han incorporat en el seu programa el 25 %, però vostés no han explicat que és un 25 % repartit respecte tots els districtes de Figueres. Això vol dir que hi ha certs districtes que no participaran ni en l'1 % del pressupost que els hi és assignat!*

MF: *Bé... Sra. Sánchez, vosté ho ha d'entendre... Però també recordem que vostés són molt joves, i no tenen experiència política...*

NS: *La suficient com perquè, des de la oposició, saber que la seu de convergència ha estat embargada pel cas Palau.*

MF: *Vostés només venen a desqualificar... i això no ens fa pas falta*

(...)

Font: enregistrament propi.

Davant del *frame* establert per Natàlia, un *frame* que estableix la ineficàcia, corrupció i poques voluntats de participació per part de la ciutadania sobre CiU, Felip només pot respondre a base de desqualificacions personals. Per altre banda, l'audiència va vibrar i aplaudir amb les respostes de Natàlia Sànchez. Aquesta construcció argumental és la més efectiva a l'hora d'aplacar el que *Podemos* anomena *casta* o les CUP anomena *màfia*.

Aquesta última qüestió també apunta a que *Podemos* ha necessitat en part l'ús de la terminologia *casta* i la conformació d'un antagonisme cap a l'1% per articular el seu discurs, però que també incorpora una gran part del discurs les terminologies de ciutadania, país i canvi. El risc és incorporar massa sobre l'antagonisme respecte l'1%, i poques referències a la ciutadania. Per altra banda, Obama només articula el seu discurs en base als conceptes que hem treballat al llarg del treball, basat en una construcció argumental amb harmonia respecte els propis demòcrates i la ciutadania.

Llavors, podem considerar que en els discursos, els conceptes analitzats en aquest treball comporten la construcció discursiva, la base del discurs, que en funció de la seva articulació, pot reforçar la credibilitat o la identificació de la ciutadania amb el partit. Tant Obama com Iglesias projecten en els seus discursos una identitat basada en conceptes basats en l'esperança d'un canvi cap a un món millor. Però per altra banda, el discurs també pot tenir una part de crítica al adversari. Obama no va necessitar aquesta qüestió, i en els discursos d'Iglesias veiem una aproximació amb la qüestió de la *casta* i la construcció discursiva basada en la crítica i l'antagonisme cap a la *casta*:

*La expropiación de la soberanía y el sometimiento al gobierno de **las élites financieras**, amenazan el presente y el futuro de Europa, amenazan nuestra dignidad, amenazan la igualdad, la libertad y la fraternidad, amenazan nuestra vida en común. La creación de nuevas **instancias supranacionales** no tiene que pagarse al precio de incapacitar a la ciudadanía.*

Però el problema es que la terminologia *casta* és una paraula excessivament buida de contingut al intentar ser massa general. Crec que és important el fet de posar cara i nom al subjecte que vols criticar, i expressar amb la màxima precisió i credibilitat possibles els informes, dades i informació que es poden utilitzar per desacreditar al rival. En tot cas, la part del discurs dedicada a desacreditar a l'adversari (no m'hi he centrat en el treball per la falta d'aquesta part als discursos d'Obama) serveix per reduir vots al adversari per poder generar un espai per entrar en la conjuntura electoral (el que necessita *Podemos* a nivell estatal). En aquest sentit, em remeto el que he comentat abans a l'estrategia d'Hiroshima i Nagasaki: Desacreditar i sobretot, anular la capacitat de resposta del rival mitjançant un *frame* incontestable.

Bibliografia

Llibres

Goffman, Erving. (1974) *Frame analysis : an essay on the organization of experience*. London: Harper and Row.

Lakoff, George, (2004). *Don't think on an Elephant. Know Your Values and Frame the Debate, The essential guide for progressives*. Chelsea Green Publishing.

Haraway, Donna. (1991) *Simians, Cyborgs and Women: The Reinvention of Nature*, New York: Routledge, and London: Free Association Books.

Machiavelli, Niccolò(1513), *Il Principe*, Alianza Editorial.

Machiavelli, Niccolò(1519), *Discorsi sopra la prima deca di Tito Livio*, Alianza Editorial.

Negri, Antonio. (1994) *El poder constituyente. Ensayo sobre las alternativas de la modernidad*. Madrid: Traficantes de Sueños.

Foucault, Michel, (1975). *Surveiller et Punir: Naissance de la prison*. París: Éditions Gallimard.

Marx, Karl & Engels, Friedrich. (1848). *Manifest der Kommunistischen Partei*. Nordica.

Berlin, Isaiah. (1958). *Two Concepts of Liberty*. Oxford. Oxford University Press.

Laclau, Ernesto & Mouffe, Chantal, (2004). *Hegemonía y estrategia socialista: hacia una radicalización de la democracia*. Fondo de Cultura Económica de Argentina

Merton, Robert K. (1949). *Social Theory and Social Structure*. Macmillan USA.

Wilkinson, Richard G. & Pickett, Kate E. (2009). *The spirit level: why more equal societies almost always do better*. Bloomsbury Press.

Articles

Isidro López, Emmanuel Rodríguez i Pablo Carmona, *The Future of Podemos*, Jacobin: Reason in Revolt. <https://www.jacobinmag.com/2015/05/podemos-iglesias-spain-elections-populist/>

Videos

Viejo, Raimundo, *Lenguaje y Sociedad*, Substratagema.com, <https://www.youtube.com/watch?v=BMV47xspngw>

Pel·lícules

Tarantino, Quentin, *Kill Bill I* (2003).

Tarantino, Quentin, *Kill Bill II* (2004).

Ford Coppola, Francis, *The Godfather* (1972).

Series

Willimon, Beau, *House of cards* (2013-).

Annexos

Transcript: Illinois Senate Candidate Barack Obama

<https://www.youtube.com/watch?v=eWynt87PaJ0>

FDCH E-Media

Tuesday, July 27, 2004; 11:09 PM

Candidate for U.S. Senate in Illinois, Barack Obama, delivered the keynote address at the Democratic National Convention in Boston Tuesday night. Here is a transcript of his remarks.

Thank you so much. Thank you.

Thank you. Thank you so much. Thank you so much.

Thank you, Dick Durbin. You make us all proud.

On behalf of the great state of Illinois...

... crossroads of a nation, land of Lincoln, let me express my deep gratitude for the privilege of addressing this convention. Tonight is a particular honor for me because, let's face it, my presence on this stage is pretty unlikely.

My father was a foreign student, born and raised in a small village in Kenya. He grew up herding goats, went to school in a tin- roof shack. His father, my grandfather, was a cook, a domestic servant to the British.

But my grandfather had larger dreams for his son. Through hard work and perseverance my father got a scholarship to study in a magical place, America, that's shown as a beacon of freedom and opportunity to so many who had come before him.

While studying here my father met my mother. She was born in a town on the other side of the world, in Kansas.

Her father worked on oil rigs and farms through most of the Depression. The day after Pearl Harbor, my grandfather signed up for duty, joined Patton's army, marched across Europe. Back home my grandmother raised a baby and went to work on a bomber assembly line. After the war, they studied on the GI Bill, bought a house through FHA and later moved west, all the way to Hawaii, in search of opportunity.

And they too had big dreams for their daughter, a common dream born of two continents.

My parents shared not only an improbable love; they shared an abiding faith in the possibilities of this nation. They would give me an African name, Barack, or "blessed," believing that in a tolerant America, your name is no barrier to success.

They imagined me going to the best schools in the land, even though they weren't rich, because in a generous America you don't have to be rich to achieve your potential.

They're both passed away now. And yet I know that, on this night, they look down on me with great pride.

And I stand here today grateful for the diversity of my heritage, aware that my parents' dreams live on in my two precious daughters.

I stand here knowing that my story is part of the larger American story, that I owe a debt to all of those who came before me, and that in no other country on Earth is my story even possible.

Tonight, we gather to affirm the greatness of our nation not because of the height of our skyscrapers, or the power of our military, or the size of our economy; our pride is based on a very simple premise, summed up in a declaration made over two hundred years ago: "We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal..."

... that they are endowed by their Creator with certain inalienable rights, that among these are life, liberty and the pursuit of happiness."

That is the true genius of America, a faith...

... a faith in simple dreams, an insistence on small miracles; that we can tuck in our children at night and know that they are fed and clothed and safe from harm; that we can say what we think, write what we think, without hearing a sudden knock on the door; that we can have an idea and start our own business without paying a bribe; that we can participate in the political process without fear of retribution; and that our votes will be counted -- or at least, most of the time.

This year, in this election, we are called to reaffirm our values and our commitments, to hold them against a hard reality and see how we are measuring up, to the legacy of our forbearers and the promise of future generations.

And fellow Americans, Democrats, Republicans, independents, I say to you, tonight, we have more work to do...

... more work to do, for the workers I met in Galesburg, Illinois, who are losing their union jobs at the Maytag plant that's moving to Mexico, and now they're having to compete with their own children for jobs that pay 7 bucks an hour; more to do for the father I met who was losing his job and chocking back the tears wondering how he would pay \$4,500 a months for the drugs his son needs without the health benefits that he counted on; more to do for the young woman in East St. Louis, and thousands more like her who have the grades, have the drive, have the will, but doesn't have the money to go to college.

Now, don't get me wrong, the people I meet in small towns and big cities and diners and office parks, they don't expect government to solves all of their problems. They know they have to work hard to get a head. And they want to.

Go into the collar counties around Chicago, and people will tell you: They don't want their tax money wasted by a welfare agency or by the Pentagon.

Go into any inner-city neighbourhood, and folks will tell you that government alone can't teach kids to learn.

They know that parents have to teach, that children can't achieve unless we raise their expectations and turn off the television sets and eradicate the slander that says a black youth with a book is acting white. They know those things.

People don't expect -- people don't expect government to solve all their problems. But they sense, deep in their bones, that with just a slight change in priorities, we can make sure that every child in America has a decent shot at life and that the doors of opportunity remain open to all. They know we can do better. And they want that choice.

In this election, we offer that choice. Our party has chosen a man to lead us who embodies the best this country has to offer. And that man is John Kerry.

John Kerry understands the ideals of community, faith and service because they've defined his life. From his heroic service to Vietnam to his years as prosecutor and lieutenant governor, through two decades in the United States Senate, he has devoted himself to this country. Again and again, we've seen him make tough choices when easier ones were available. His values and his record affirm what is best in us.

John Kerry believes in an America where hard work is rewarded. So instead of offering tax breaks to companies shipping jobs overseas, he offers them to companies creating jobs here at home.

John Kerry believes in an America where all Americans can afford the same health coverage our politicians in Washington have for themselves.

John Kerry believes in energy independence, so we aren't held hostage to the profits of oil companies or the sabotage of foreign oil fields.

John Kerry believes in the constitutional freedoms that have made our country the envy of the world, and he will never sacrifice our basic liberties nor use faith as a wedge to divide us.

And John Kerry believes that in a dangerous world, war must be an option sometimes, but it should never be the first option.

You know, a while back, I met a young man named Seamus (ph) in a VFW hall in East Moline, Illinois. He was a good-looking kid, 6'2", 6'3", clear eyed, with an easy smile. He told me he'd joined the Marines and was heading to Iraq the following week.

And as I listened to him explain why he had enlisted -- the absolute faith he had in our country and its leaders, his devotion to duty and service -- I thought, this young man was all that any of us might ever hope for in a child. But then I asked myself: Are we serving Seamus (ph) as well as he's serving us?

I thought of the 900 men and women, sons and daughters, husbands and wives, friends and neighbors who won't be returning to their own hometowns. I thought of the families I had met who were struggling to get by without a loved one's full income or whose loved ones had returned with a limb missing or nerves shattered, but still lacked long-term health benefits because they were Reservists.

When we send our young men and women into harm's way, we have a solemn obligation not to fudge the numbers or shade the truth about why they are going, to care for their families while they're gone, to tend to the soldiers upon their return and to never, ever go to war without enough troops to win the war, secure the peace and earn the respect of the world.

Now, let me be clear. Let me be clear. We have real enemies in the world. These enemies must be found. They must be pursued. And they must be defeated.

John Kerry knows this. And just as Lieutenant Kerry did not hesitate to risk his life to protect the men who served with him in Vietnam, President Kerry will not hesitate one moment to use our military might to keep America safe and secure.

John Kerry believes in America. And he knows that it's not enough for just some of us to prosper. For alongside our famous individualism, there's another ingredient in the American saga, a belief that we are all connected as one people.

If there's a child on the south side of Chicago who can't read, that matters to me, even if it's not my child.

If there's a senior citizen somewhere who can't pay for their prescription and having to choose between medicine and the rent, that makes my life poorer, even if it's not my grandparent.

If there's an Arab-American family being rounded up without benefit of an attorney or due process, that threatens my civil liberties.

It is that fundamental belief -- it is that fundamental belief -- I am my brother's keeper, I am my sisters' keeper -- that makes this country work.

: It's what allows us to pursue our individual dreams, yet still come together as a single American family: "E pluribus unum," out of many, one.

Now even as we speak, there are those who are preparing to divide us, the spin masters and negative ad peddlers who embrace the politics of anything goes.

Well, I say to them tonight, there's not a liberal America and a conservative America; there's the United States of America.

There's not a black America and white America and Latino America and Asian America; there's the United States of America.

The pundits, the pundits like to slice and dice our country into red states and blue States: red states for Republicans, blue States for Democrats. But I've got news for them, too. We worship an awesome God in the blue states, and we don't like federal agents poking around our libraries in the red states.

We coach little league in the blue states and, yes, we've got some gay friends in the red states.

There are patriots who opposed the war in Iraq, and there are patriots who supported the war in Iraq.

We are one people, all of us pledging allegiance to the stars and stripes, all of us defending the United States of America.

In the end, that's what this election is about. Do we participate in a politics of cynicism, or do we participate in a politics of hope?

John Kerry calls on us to hope. John Edwards calls on us to hope. I'm not talking about blind optimism here, the almost willful ignorance that thinks unemployment will go away if we just don't think about it, or health care crisis will solve itself if we just ignore it.

That's not what I'm talking. I'm talking about something more substantial. It's the hope of slaves sitting around a fire singing freedom songs; the hope of immigrants setting out for distant shores; the hope of a young naval lieutenant bravely patrolling the Mekong Delta; the hope of a millworker's son who dares to defy the odds; the hope of a skinny kid with a funny name who believes that America has a place for him, too.

Hope in the face of difficulty, hope in the face of uncertainty, the audacity of hope: In the end, that is God's greatest gift to us, the bedrock of this nation, a belief in things not seen, a belief that there are better days ahead.

I believe that we can give our middle class relief and provide working families with a road to opportunity.

I believe we can provide jobs for the jobless, homes to the homeless, and reclaim young people in cities across America from violence and despair.

I believe that we have a righteous wind at our backs, and that as we stand on the crossroads of history, we can make the right choices and meet the challenges that face us.

America, tonight, if you feel the same energy that I do, if you feel the same urgency that I do, if you feel the same passion that I do, if you feel the same hopefulness that I do, if we do what we must do, then I have no doubt that all across the country, from Florida to Oregon, from Washington to Maine, the people will rise up in November, and John Kerry will be sworn in as president. And John Edwards will be sworn in as vice president. And

this country will reclaim it's promise. And out of this long political darkness a brighter day will come.

Thank you very much, everybody.

God bless you.

Thank you.

<https://www.youtube.com/watch?v=HoFqV3qVMGA>

YES WE CAN

The following is a transcript of Senator Barack Obama's speech to supporters after the New Hampshire primary, as provided by CQ Transcriptions via The Associated Press.

Thank you, New Hampshire. I love you back. Thank you. Thank you.

Well, thank you so much. I am still fired up and ready to go.

Thank you. Thank you.

Well, first of all, I want to congratulate Senator Clinton on a hard-fought victory here in New Hampshire. She did an outstanding job. Give her a big round of applause.

You know, a few weeks ago, no one imagined that we'd have accomplished what we did here tonight in New Hampshire. No one could have imagined it.

For most of this campaign, we were far behind. We always knew our climb would be steep. But in record numbers, you came out, and you spoke up for change.

And with your voices and your votes, you made it clear that at this moment, in this election, there is something happening in America.

There is something happening when men and women in Des Moines and Davenport, in Lebanon and Concord, come out in the snows of January to wait in lines that stretch block after block because they believe in what this country can be.

There is something happening. There's something happening when Americans who are young in age and in spirit, who've never participated in politics before, turn out in numbers we have never seen because they know in their hearts that this time must be different.

There's something happening when people vote not just for party that they belong to, but the hopes that they hold in common.

And whether we are rich or poor, black or white, Latino or Asian, whether we hail from Iowa or New Hampshire, Nevada or South Carolina, we are ready to take this country in a fundamentally new direction.

That's what's happening in America right now; change is what's happening in America.

You, all of you who are here tonight, all who put so much heart and soul and work into this campaign, you can be the new majority who can lead this nation out of a long political darkness.

Democrats, independents and Republicans who are tired of the division and distraction that has clouded Washington, who know that we can disagree without being disagreeable, who understand that, if we mobilize our voices to challenge the money and influence that stood in our way and challenge ourselves to reach for something better, there is no problem we cannot solve, there is no destiny that we cannot fulfill. Our new American majority can end the outrage of unaffordable, unavailable health care in our time. We can bring doctors and patients, workers and businesses, Democrats and Republicans together, and we can tell the drug and insurance industry that, while they get a seat at the table, they don't get to buy every chair, not this time, not now.

Our new majority can end the tax breaks for corporations that ship our jobs overseas and put a middle-class tax cut in the pockets of working Americans who deserve it.

We can stop sending our children to schools with corridors of shame and start putting them on a pathway to success.

We can stop talking about how great teachers are and start rewarding them for their greatness by giving them more pay and more support. We can do this with our new majority.

We can harness the ingenuity of farmers and scientists, citizens and entrepreneurs to free this nation from the tyranny of oil and save our planet from a point of no return.

And when I am president of the United States, we will end this war in Iraq and bring our troops home.

We will end this war in Iraq. We will bring our troops home. We will finish the job -- we will finish the job against Al Qaida in Afghanistan. We will care for our veterans. We will restore our moral standing in the world.

And we will never use 9/11 as a way to scare up votes, because it is not a tactic to win an election. It is a challenge that should unite America and the world against the common threats of the 21st century: terrorism and nuclear weapons, climate change and poverty, genocide and disease.

All of the candidates in this race share these goals. All of the candidates in this race have good ideas and all are patriots who serve this country honorably.

But the reason our campaign has always been different, the reason we began this improbable journey almost a year ago is because it's not just about what I will do as president. It is also about what you, the people who love this country, the citizens of the United States of America, can do to change it.

That's what this election is all about.

That's why tonight belongs to you. It belongs to the organizers, and the volunteers, and the staff who believed in this journey and rallied so many others to join the cause.

We know the battle ahead will be long. But always remember that, no matter what obstacles stand in our way, nothing can stand in the way of the power of millions of voices calling for change.

We have been told we cannot do this by a chorus of cynics. And they will only grow louder and more dissonant in the weeks and months to come.

We've been asked to pause for a reality check. We've been warned against offering the people of this nation false hope. But in the unlikely story that is America, there has never been anything false about hope.

For when we have faced down impossible odds, when we've been told we're not ready or that we shouldn't try or that we can't, generations of Americans have responded with a simple creed that sums up the spirit of a people: Yes, we can. Yes, we can. Yes, we can.

It was a creed written into the founding documents that declared the destiny of a nation: Yes, we can.

It was whispered by slaves and abolitionists as they blazed a trail towards freedom through the darkest of nights: Yes, we can.

It was sung by immigrants as they struck out from distant shores and pioneers who pushed westward against an unforgiving wilderness: Yes, we can.

It was the call of workers who organized, women who reached for the ballot, a president who chose the moon as our new frontier, and a king who took us to the mountaintop and pointed the way to the promised land: Yes, we can, to justice and equality.

Yes, we can, to opportunity and prosperity. Yes, we can heal this nation. Yes, we can repair this world. Yes, we can.

And so, tomorrow, as we take the campaign south and west, as we learn that the struggles of the textile workers in Spartanburg are not so different than the plight of the dishwasher in Las Vegas, that the hopes of the little girl who goes to the crumbling school in Dillon are the same as the dreams of the boy who learns on the streets of L.A., we will remember that there is something happening in America, that we are not as divided as our politics suggest, that we are one people, we are one nation.

And, together, we will begin the next great chapter in the American story, with three words that will ring from coast to coast, from sea to shining sea: Yes, we can.

Thank you, New Hampshire. Thank you. Thank you.

DISCURSO DE PABLO IGLESIAS EN EL PARLAMENTO EUROPEO

Es un honor dirigirme a ustedes para presentar mi candidatura a la presidencia de esta cámara. Este parlamento está llamado a representar la soberanía de Europa y debemos, señorías, estar a la altura de lo que ello significa hoy.

El sueño de Europa ha sido sepultado muchas veces pero siempre consiguió despertar de nuevo. Así sucedió hace casi 70 años: Europa volvió a despertar en la resistencia de sus pueblos contra el fascismo, en los supervivientes de los campos de exterminio, en quienes dieron su vida por la justicia y la libertad. Millares de compatriotas míos, que habían luchado defendiendo la democracia en España, participaron en esa lucha y en ese sueño de justicia. No se imaginan el orgullo que me produce como español que los primeros tanques que entraron a liberar París fueran guiados por combatientes españoles. Hoy, cuando la intolerancia y la xenofobia vuelven a amenazarnos, quiero reivindicar la memoria europea del antifascismo y la de todos los pueblos amantes de la libertad y la democracia.

Señorías, lo mejor de nuestro continente y de nuestra historia común se forjó en las revoluciones que hicieron al pueblo sujeto de derechos, por encima de reyes, de dioses,

de nobles y de grandes propietarios. El mejor patrimonio de Europa es la voluntad de sus ciudadanos de ser libres y no ser siervos de nadie. No ser siervos de nadie, señorías, eso es la democracia.

Por eso hoy debo decirles que los pueblos a los que debemos las libertades y los derechos sociales no lucharon por una Europa en la que sus gentes vivan en el miedo a la pobreza, a la exclusión, al desempleo o al desamparo frente a la enfermedad. La expropiación de la soberanía y el sometimiento al gobierno de las élites financieras, amenazan el presente y el futuro de Europa, amenazan nuestra dignidad, amenazan la igualdad, la libertad y la fraternidad, amenazan nuestra vida en común. La creación de nuevas instancias supranacionales no tiene que pagarse al precio de incapacitar a la ciudadanía. Nuestros pueblos no son menores de edad, ni colonias de ningún fondo de inversiones, no conquistaron y defendieron su libertad para entregársela a una oligarquía financiera. No son términos abstractos, señorías, todos ustedes conocen bien el problema. Es escandalosa la facilidad con que se mueven aquí los lobbies al servicio de grandes corporaciones así como las puertas giratorias que convierten a los representantes de la ciudadanía en millonarios a sueldo de grandes empresas. Hay que decirlo alto y claro: esta manera de funcionar hurta la soberanía de los pueblos, atenta contra la democracia y convierte a los representantes políticos en casta.

Señorías, la democracia en Europa ha sido víctima de una deriva autoritaria. En la periferia europea la situación es trágica: nuestros países se han convertido casi en protectorados, en nuevas colonias, donde poderes que nadie ha elegido están destruyendo los derechos sociales y amenazando la cohesión social y política de nuestras sociedades.

De América Latina aprendimos que la deuda externa está diseñada para ser impagable, y que los países que más han crecido lo hicieron con una quita sustancial y una auditoría pública de su deuda. Todos conocen en esta cámara la deuda perdonada hace no tanto tiempo a Alemania. No es sólo una cuestión de justicia, tiene que ver con la integración europea y con la democracia: la deuda es hoy un mecanismo de mando y saqueo de los pueblos del sur. Eso es lo que está sucediendo en esos países que, con marcado racismo, algunos denominan PIGS. Pero supongo que son ustedes conscientes de que no

hay Europa sin sus pueblos del Sur, como no la hay sin sus pueblos del Este, sometidos también a duras condiciones de la Troika, cuyo rumbo amenaza con destruir el proyecto europeo dejando un rastro de miseria, pobreza y violencia.

Pero hay otro camino. Hay alternativa a las políticas de empobrecimiento y al secuestro de la soberanía. Este Parlamento, en esta hora crítica para Europa, debe estar a la altura, debe demostrar sensibilidad y convertirse en el epicentro de una sacudida democrática en la Unión Europea, una sacudida que frene la deriva autoritaria de la Troika. Este Parlamento debe expresar la legitimidad democrática de origen que a todos nos reúne, la voz de los ciudadanos, y no los arreglos entre élites. El Parlamento Europeo no puede ser un premio de consolación, ni una jubilación dorada.

Señorías, Hoy yo no me dirijo a una cámara de cinco, seis o siete grupos parlamentarios. Tampoco me dirijo a las maquinarias de partido. Me dirijo a ustedes, señoras y señores eurodiputados, porque ustedes tienen un contrato de responsabilidad política firmado con sus pueblos. Me dirijo a los demócratas y a sus conciencias. Nuestra primera fidelidad, a la que todas las demás deben supeditarse, es con los ciudadanos que nos han elegido. Ellos no están en los pasillos de este edificio, ni en los hoteles que rodean esta cámara. Pero recuerden: ellos son los soberanos y tarde o temprano pedirán cuentas de lo que se ha hecho en su nombre.

Me dirijo también y muy especialmente a mis colegas eurodiputados de los países del sur de Europa. Ustedes han visto las consecuencias reales que tienen las políticas impuestas por la Troika. Ustedes saben que las políticas de austeridad han fracasado: nuestros países son hoy más pobres, con economías destruidas, con sociedades heridas de injusticia e instituciones cuarteadas por la corrupción y el descrédito. Ustedes saben que es hora de ayudar a nuestros países a ponerse de nuevo en pie. Les pido que al menos hoy voten como griegos, como irlandeses, como portugueses, como italianos, como checos, como polacos, como rumanos, como españoles. No sólo para que puedan mirar a la cara a su gente cuando vuelvan a casa, sino porque así estarán defendiendo Europa. Les pido su voto consciente de que muchos de ustedes no comparten este secuestro de la democracia, sabiendo que muchos de ustedes están sinceramente comprometidos con

el bienestar de sus pueblos. Les pido el voto para frenar a la gran coalición que impone la austeridad y el totalitarismo financiero.

Quiero dirigir mis últimas palabras a la ciudadanía y a los pueblos de Europa que han salido a la calle en estos años para defender justicia social y la democracia. A los millones que habéis dicho basta en las plazas europeas, quiero deciros que sois el orgullo, el corazón democrático de Europa. Mantened alta la bandera de la dignidad. Los pueblos de Europa hemos pasado por peores situaciones y nos hemos sacudido a los déspotas. No sé si hoy podremos arrebatarle la presidencia de este parlamento a la gran coalición pero si nos seguís empujando os aseguro que venceremos. El mañana es nuestro.

Transcripción del discurso de Pablo Iglesias en la Puerta del Sol #MarchaDelCambio

Qué bonito es ver a la gente haciendo historia. Es emocionante ver a un pueblo sonreír en la puerta del Sol. Un pueblo con voz de gigante que pide cambio, justicia social y democracia. Veo aquí gente digna. Veo aquí la esperanza de construir entre todos un futuro mejor. Veo aquí soñadores. Bona tarda. Arratsaldeon. Boas tardes. Bienvenidos a Madrid.

Hay que soñar, pero soñamos tomándonos muy en serio nuestros sueños. La Puerta del Sol, otra vez símbolo de futuro, de cambio, de dignidad y de valor. 2 de mayo de 1808, no fueron los reyes ni los generales ni los brillantes regimientos del Palacio Real los que se opusieron a la invasión. Fue el pueblo de Madrid, ese que hoy está en la calle con nosotros, el que compró con sacrificio la dignidad frente a una invasión intolerable. Fueron los de siempre, los de abajo, los humildes, los que se enfrentaron a la vergüenza y la

cobardía de unos gobernantes que sólo defendían sus privilegios sin importarles nada más. Esa gente valiente y humilde está en nuestro ADN y estamos orgullosos.

Más de 100 años después, mirando al balcón que está debajo de ese reloj, hubo gentes que soñaron una España moderna y democrática en la que no hubiera diferencias entre hombres y mujeres. En la que todos los niños tuvieran una escuela pública a la que ir. En la que la oscuridad y la ignorancia fueran sustituidas para siempre por la justicia social y el progreso. Esa gente valiente está en nuestro ADN y estamos orgullosos.

Esta Puerta del Sol vio a esas gentes valientes, humildes. Los de abajo. Los que siempre salieron a defender la democracia y la justicia cuando el totalitarismo y el terror se cernieron sobre nuestro país. Esa gente valiente está en nuestro ADN y estamos orgullosos.

Cuando no había libertades, esta Puerta del Sol vio a jóvenes estudiantes y trabajadores jugárselo todo por la dignidad de nuestro país. Estamos orgullosos de esa gente. Esta Puerta del Sol vio la recuperación de las libertades y aquel 15 de mayo vio a millares de jóvenes gritar 'no nos representan', 'queremos democracia'. Esa gente valiente está aquí ahora. Vosotros sois la fuerza del cambio. Gracias por estar aquí.

Hoy en esta Puerta del Sol soñamos. Pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños. Hoy soñamos un país mejor. Pero no hemos llenado la Puerta del Sol para soñar, sino para hacer nuestros sueños realidad en 2015. Los sueños hay que empujarlos. Y este año vamos a trabajar para que el cambio político llegue. Este año comenzamos algo nuevo. Este año es el año del cambio y vamos a ganar las elecciones al Partido Popular.

Hay que soñar y nosotros soñamos, pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños. Atenas, Europa, enero de 2015, año del cambio. 'Fisái i ánemos dimokratikís alayís stin Evropi' [En Griego] (el viento del cambio empieza a soplar en Europa). Menos de una semana de nuevo Gobierno en Grecia: electricidad gratuita para 300.000 familias que no

la podían pagar; suspensión de los procesos de privatización en puertos, de la compañía de electricidad y de 14 aeropuertos. Recuperación de la cobertura sanitaria para todos los ciudadanos. Reconocimiento de la nacionalidad griega todos los niños independientemente del color de su piel, readmisión de maestros despedidos, retirada inmediata de las alambradas que separaban al Parlamento de la gente. Y además, un primer ministro que no necesita jurar con corbata y cuyo primer acto simbólico es homenajear a los héroes de la Resistencia frente a la ocupación alemana. ¿Quién decía que no se puede? ¿Quién decía que un Gobierno no puede cambiar cosas? Hoy Grecia tiene un Gobierno del cambio. Hoy los Gobiernos italiano y francés reconocen que hay que poner límites a Merkel. A lo mejor es ella la que se queda aislada en Europa. En Grecia han perdido sus delegados. Ha perdido el delegado Samarás y ha perdido el delegado Rajoy que fue a Atenas a apoyar al Gobierno del fracaso. En Grecia, por fin, ha ganado el pueblo griego.

Soñamos, pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños. En Grecia se ha hecho más en seis días que lo que hicieron muchos Gobiernos en años. Yo sé que tendrán que afrontar dificultades. Yo sé que gobernar es difícil. Pero los que sueñan seriamente pueden cambiar cosas y hoy en Grecia hay un Gobierno serio, un Gobierno responsable, un Gobierno que trabaja para su pueblo. Muchos quieren vincular el destino de Podemos al destino del Gobierno griego. Apoyamos a nuestros hermanos, pero nadie hizo sus deberes por ellos y nadie hará los deberes de los españoles. A los ciudadanos españoles nos toca ahora ser protagonistas de nuestra historia y vamos a soñar, pero creyendo seriamente en nuestros sueños.

¿Qué ha pasado? ¿Qué ha pasado en este país? Esta situación de humillación y empobrecimiento no se explica sólo porque haya gobernado mala gente, no se explica porque sean negligentes, el problema es un modelo de país que ha puesto a trabajar al Estado contra la sociedad, una minoría que engordaba sus cuentas mientras que la minoría veía cómo las suyas adelgazaban, eso es la corrupción; robar las instituciones a la gente. La corrupción no es sólo sinvergüenzas que meten la mano en la caja,

corrupción es que un 1% de ricos posea lo mismo que el 70% de la población, desde que empezó la crisis hay un 27% más de ricos exactamente el mismo porcentaje que españoles en riesgo de pobreza. Las personas atendidas por Cáritas han aumentado un 30% desde el inicio de la crisis. El mismo porcentaje que ha aumentado la venta de coches de lujo. ¡Eso es corrupción!

Las políticas del señor Rajoy no crean empleo, reparten miseria, empleos temporales y precarios por sueldos indignos, ¿esa es su recuperación?, ¿esa es su recuperación? El Comité Europeo de Derechos Sociales acaba de denunciar que el salario mínimo español no garantiza la vida digna. Casi ocho millones de trabajadores ganan por debajo de los mil euros o mucho menos ¿ésta es su recuperación? A ellos les tenemos que sumar cientos de miles de autónomos y de falsos autónomos, de pequeños comerciantes y de empresarios que hacen malabares para llegar a fin de mes. Son los defensores del totalitarismo de los recortes y la austeridad los que están rompiendo España. Ellos son los que rompen el consenso. Ellos son los antisistema. Los recortes y política de austeridad están dividiendo a nuestro país en dos: los que se han beneficiado y los que están peor que antes, los de arriba y los de abajo.

Durante mucho tiempo nos hicieron creer en mentiras, nos hicieron creer esa mentira según la cual las cosas funcionan si a los más ricos les va muy bien. Si a los ricos les va bien, a todos nos irá bien. Si los ricos están contentos y se les deja corretear a su aire la sociedad avanza y todos nos beneficiamos, ¡es mentira!, es un cuento que se ha transformado en pesadilla, pero ahora vamos a recuperar nuestro derecho a soñar a construir juntos un país mejor, un país para la gente. Sólo cuando los de abajo quieren y los de arriba no pueden se abre la posibilidad del cambio. Al cambio los de arriba lo llaman experimento y caos. Los de abajo lo llamamos democracia. ¿Qué es la democracia? La democracia es la posibilidad de cambiar lo que no funciona y lo que han hecho los gobiernos de este país no ha funcionado. Hoy no estamos aquí para protestar, estamos aquí porque sabemos que el momento es ahora. De que seamos capaces de aprovechar este momento depende lo que le va a ocurrir a una generación entera, a nuestros hijos e hijas, a nuestros mayores, a nuestros hermanos y hermanas, a nuestros

jóvenes, a nuestro país. A todos ellos les debemos un país y un futuro mejor. Y por eso estamos aquí: no para protestar.

Soñamos, pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños. La tarea que tenemos delante la van a llevar a cabo los españoles que quieren cambio. Los españoles que quieren un país mejor, y soñamos sí, pero soñamos seriamente con un país donde los que se han visto obligados a irse puedan sacar un billete de vuelta, un país donde los que quieren sacar proyectos adelante puedan hacerlo sin tener que depender de los bancos. Un país donde acceder a una vivienda no se convierta en un calvario de por vida. Un país donde no se cobren sueldos de miseria, un país donde existan políticas que vacunen contra la exclusión y la pobreza. Hoy decimos a esos aristócratas arrogantes, a esa casta que insulta y miente: la libertad y la igualdad triunfarán.

Soñamos; pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños. ¿De qué hablamos cuando soñamos con un cambio? Queremos un cambio que garantice las pensiones de los mayores, que se partieron la espalda trabajando. Queremos un cambio que potencie nuestras pymes y sirva para engrasar nuestro tejido empresarial, queremos que nuestra inversión en I+D+I se equipare a la media europea, queremos apostar por la industria innovadora, por la soberanía tecnológica, por la soberanía alimentaria y energética, queremos un cambio que abra la puerta a la economía verde para salir de un modelo del ladrillo improductivo, inestable y precario, que sólo produce precarios y autónomos asfixiados. Queremos un cambio en el modelo energético que no despilfarre, que apueste por las renovables y acabe con los monopolios.

Queremos un cambio en el mercado laboral para producir y competir mejor, en lugar de abaratar el despido y bajar los salarios. Queremos un cambio que ponga en orden las cuentas, saber en qué y cómo gastamos, hay que afrontar una batalla sin cuartel contra el fraude fiscal. Hacerlo es garantizar los derechos para todas las personas.

Soñamos, pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños. Y soñamos con un país donde nadie se quede fuera. Donde cualquiera pueda calentarse en invierno. Donde no haya una sola familia sin techo donde pasar la noche. Nunca más un país sin su gente. Por eso es necesario desplegar un plan de rescate ciudadano que ponga todo su empeño en parar la sangría y la asfixia que impide la recuperación. Hay que destinar recursos de urgencia nacional a aquellos sectores más vulnerables y excluidos. Hay que hacer caso a los premios Nobel y reestructurar la deuda. Esta reestructuración tiene que ser rigurosa, solvente y honesta. Tiene que ser acorde con la cuarta economía del euro como es España. Lo que está en juego hoy en Europa y en España es la propia democracia. Y frente al totalitarismo financiero nosotros estamos con la democracia.

Hace unos días se reunían en el Foro de Davos los grandes inversores mundiales. 1.700 jets privados llegaron para discutir del cambio climático. Hay que recordarles que la soberanía europea no está en Davos, no está en el Bundesbank, no está en la Troika, no es de Merkel. La soberanía europea es de los ciudadanos. Basta ya de secuestrar la soberanía, basta ya de Gobiernos cobardes que no defienden a sus pueblos.

Soñamos, pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños. Y hoy soñamos con una Europa de los ciudadanos. No de los mercaderes y los bancos. Una Europa de la gente y de los pueblos. Permitidme que salude a unos cuantos soñadores. Esos jóvenes que llenaron las plazas de mayo, esos ciudadanos ejemplares que pararon desahucios con sus cuerpos jugándose la libertad. Esos héroes y heroínas de las batas blancas que defendieron el derecho a la salud y el trabajo digno para los profesionales sanitarios. Esos enfermos de hepatitis que tuvieron que ocupar hospitales para reivindicar su derecho a vivir. Esa marea verde que nos recordó que no hay democracia sin una educación pública de calidad. Esa clase obrera valiente, trabajadores de AENA, trabajadores de Coca-Cola: sois un ejemplo. Esos abuelos y abuelas incansables a los que llaman 'yayoflautas', que defendiendo su dignidad defienden la de sus hijos y la de sus nietos. Esos millares de jóvenes exiliados que nos están viendo por 'streaming': os prometo que construiremos un país para que podáis volver. Esas mujeres que tuvieron que recordar que nadie tiene el

derecho a decidir sobre sus cuerpos. Esos estafados por las preferentes que señalaron cómo los ladrones más peligrosos usan gomina y corbata. Esos estudiantes que fueron la vanguardia de la comunidad universitaria. Esos trabajadores migrantes, nadie tiene derecho a llamaros extranjeros en España. Gracias. Gracias a todos por ser ese movimiento popular sin el cual el cambio no será posible en nuestro país.

Soñamos, pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños. Algunos dicen que España es una marca. Creen que todo se puede comprar y vender. Nosotros amamos a nuestro país, que hunde sus raíces en una historia de lucha por la dignidad. Los que creen que todo se puede comprar y vender querían convertir a aquel caballero de triste figura en una marca. En márketing. Malditos sean aquellos que quieren convertir nuestra cultura en mercancías.

Decía Antonio Machado, a través de su Juan de Mairena, que aquel hidalgo loco era un ejemplo; un ejemplo de nobleza y valor frente a la injusticia, decía que a veces hacen falta locos dignos que se enfrenten a los poderosos, hacen falta soñadores valientes que sepan soñar un mundo mejor y que se atrevan a llamar a las cosas por su nombre. Hacen falta soñadores que se atrevan a defender a los de abajo, que se atrevan a enfrentarse a los de arriba. Hacen falta Quijotes. Estamos orgullosos de ese soñador a caballo, de ese español universal. No permitamos que los traidores conviertan al Quijote en una marca, no permitamos que compren y vendan la dignidad y la belleza, no permitamos que compren y vendan las sonrisas, el derecho de nuestra gente a sonreír no se vende, el derecho a tener escuelas y hospitales no se vende, la soberanía no se vende.

Nuestra patria no es una marca, nuestra patria es la gente. Han querido humillar a nuestro país con esa estafa que llaman austeridad. Nunca más España sin sus gentes, nunca más España como marca para que hagan negocios los ricos. No somos una marca, somos un país de ciudadanos, soñamos como don Quijote, pero nos tomamos muy en serio nuestros sueños. Y hoy decimos patria con orgullo y decimos que la patria no es un

pin en la solapa, no es una pulsera. La patria es esa comunidad que asegura que se protege a todos los ciudadanos, que respeta la diversidad nacionalidad, que asegura que todos los niños, sea cual sea el color de su piel, van limpios y calzados a una escuela pública, la patria es esa comunidad que asegura que a los enfermos se les atiende en los mejores hospitales con los mejores medicamentos. La patria es esa comunidad que nos permite soñar un país mejor, pero creyendo seriamente en nuestros sueños. Madrid, Europa, 31 de enero de 2015, año del cambio. Podemos soñar, podemos vencer.